

31/58 వ త్రి దిన ము వ్ర క టిం వ ర బ దు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2514.

నంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 30-వ తేది స్థామవారము } No. 102
Vol. 16 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర అధిక శ్రావణమాస శుద్ధ త్రియోదశి. } సంచిక ౧౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును.
పోట్ల బాగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నోవ్వులకు నంజీవివంటిది.

పంచభాష చీటీ చూచి కొంద
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 7-3-1-0-0-0
డబ్బితో 1-3-0-0-0-0 లు.

ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండవలెను.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు
శ్రీ

108, ప్రభువోడ్డు, ఫోర్టు, బాంబాయి

ది బెజవాడ స్పిన్నింగ్ ఆండ్ వీవింగ్ మిల్స్ లిమిటెడ్ బెజవాడ

పై మిల్లులో తయారగు నాణ్యమైనవస్త్రములు, కోటింగు, లాంగుక్లాములు, పైన్సు, ట్విల్లు, డ్రిల్లు, చీరలు, యింకా వివిధములయిన రకములు సరసమైనధరలకు యీ దిగువ షేర్స్
సిన ప్రదేశములలో మా గోడౌన్లువద్దదొరకును.

బెజవాడ, గుడివాడ, బందరు, విజయనగరం, రాజమండ్రి, ఏలూరు, తెనాలి, బాపట్ల,
నెల్లూరు, నర్సారావుపేట, గుంటూరు.

హ యువారు మా వద్దనేకొని మమ్ముల ప్రోత్సహించగోరెదము:—

గూడూరు లక్ష్మణరావు బి. ఏ.

మేనేజింగు ఏజంటు లిండ్ డైరెక్టరు

ది. నార్తయిండియన్ జూలరీ మాన్యు ఫాక్చరింగ్ కో, బెజవాడ

సవరను బంగారుకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము

మావద్ద అన్ని విధములయిన బంగారు, వెండినగలు, వెండి మరచెంబులు, గిన్నెలు వగయిరాలు యెల్లప్పుడు విక్రయ
మునకు స్థాకులలో యుండును. పచ్చలు, కెంపులు, నీలములు, పువ్వురాగములు
ఆసలుబాణిలోను యిమిశ్రేవనులోను విక్రయమునకు దొరకును. విశ్వ ప్రాప్త్యాలు
లకు పువయోగించు ఆకురాళ్లు, గజాలడిమ్యలు వగయిరాలు అన్ని వని సామానును
సరసమయిన ధరలకు విక్రయించబడును. వకసారి మాతో వ్యాపారము చేసిన
మానవ్యుడు మిశ్రే తెలియును.

ప్రొప్రియెటరు, గుంటుముక్కల రామమూర్తి, బెజవాడ.

8962

శ్రీ శు సం రక్షణి

సామాన్యముగా చిన్న బిడ్డలకు గలగు వ్యాధులన్నిటిని తక్షణ కరుణ్యును 50 మాత్రల సీసా ఒక రూపాయ

వ్యాటలాగు ఉచితము.

రా మ మో హ న పార్త్వ సీ, బె జి వా డ

WANTED.
Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare certificate on 2 annas stamp. Apply Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi 37

Best Plants & Fresh Seeds !!
Salem Mango Grafts Rs.80 per 100 Grafts and Pomegranates Rs.6 per dozen. Pomelo Orange and Lime Rs.9 per dozen, Roses & coloured Crotons Rs.6 per doz. English Vegetable & Flower Seeds, 20 sample pkts. Rs.2 each per 10 sample pkts. Rs.1.4 each INDIAN VEGETABLE SEEDS-BIG PKTS. 20 Rs.2. Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to S. K. I. ABDUL RAMIMAN, Nursery, Salem.

జా త క ము
వారంవారము నకలుగాని సవనకాల భవితము. రేపటిక
లుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకాలముగాని మాకువలెనవలెన క
కునియొక్క రూపము, స్వభావము, ధనము, భూమి, విద్య, విశ
కానము, కళాత్రము, ఆయుర్వాయము, ఉద్యోగము, నీలము.
మొదలగాగల 28 విషయములు వ్రాసి మా సొంతమున
గా పంపెదము. వ్యాకర్మణ రీతిగత 1928 సం॥ 1-4-0. ఆకర్మణ రీతిగత
గోపాలపురం. కొత్తపేటపేట్, సోనాపేట

ఆయుర్వేదావధ రత్నావళి
చరక చికిత్సాస్తానము
ఆంధ్రప్రదేశ్ రత్నావళి రు. 2, భువనగిరి
2046) వాక్యం శ్రీశాంభు శర్మ వ్రాసినది

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుల

వారి ప్రసిద్ధకాస్త్రీయ ఆయుర్వేదాపధములు.

జీవామృతము

(రిజిస్టర్డు)

బలహీనతచే కలుగు నేవ్యాధి నైనను నిరోధించి, దేహమున కమితముగ వుట్టిని, క్రొత్త మంచి రక్తమును, నరములకు పటుత్వమును, వీరవృద్ధిని, ధీమబలమును క్రమబద్ధము శ్రేష్ఠమైన బలవర్ధకావధము వెల సీసా రూ. 3-4-0.

కర్పూరాద్యరిష్టము

(రిజిస్టర్డు)

విషాచి సంజీవినివటి ఎంత తీవ్రస్థితియందున్న కలరా యను వాంతి భేదనైనను రూపు మాపు విషాస్త్రీములు, 80 సంవత్సరములనుండి భారత వర్ష మునందలి ఎందర ప్రాణులనో రక్షించినవి. వెట్టు 1-కి రూ. 1-2-0.

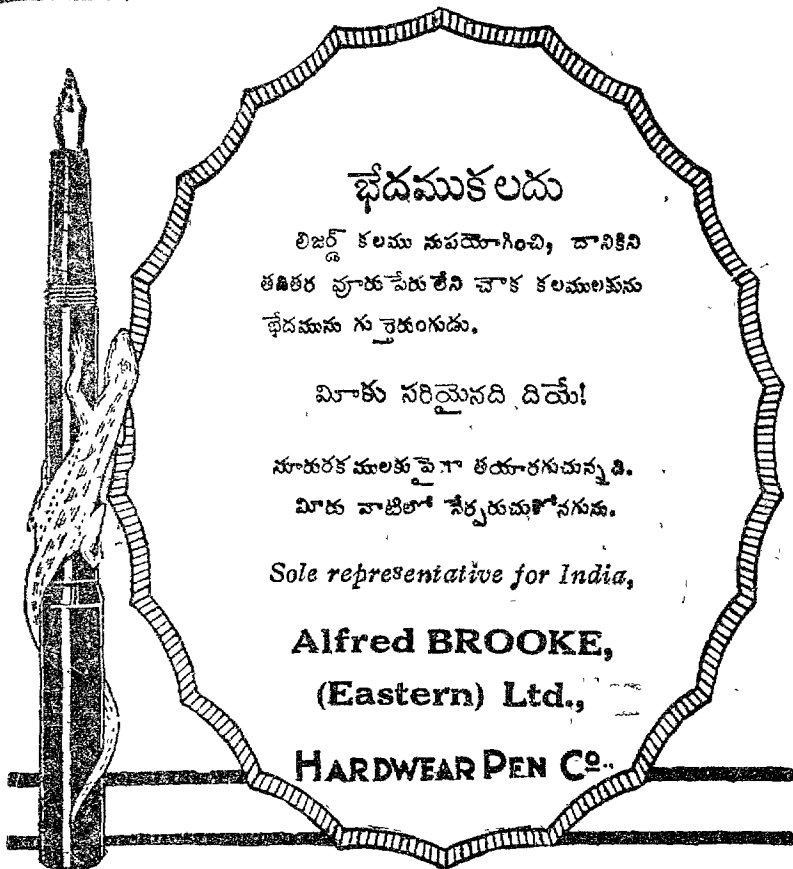
నల్లూడ, బెంగళూడ, తెనాలి, గుంటూరు, బెజవాడ, గుడివాడ, బందరు, ఏలూరు, రాజమండ్రి, రాజోలు సికింద్రాబాదులందు గల మా ఏజంట్లందరి యొద్దను మా జామగతులు దొరకగలవు. తదితర ప్రాంతముల ఏజంట్లు కావలెను కోరవారికి కేటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమము (రిజిస్టర్డు)

151, గోవిందప్పనాయక వీధి
తపాలాపెట్టె నెం. 287.

మదరాసు.

తెలిఫోను నెం. 2191.
తం. విలాసము "పండిట్"

P. O. Box 375,

BOMBAY.

శ్రీ లక్ష్మీజ్యోతిర్ కంపెనీ, బెజవాడ-ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పికాదు.

మోసములేదు.

మా ప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగజాలు, మెడగొలుసులు, రత్నములు, పచ్చలు, కెంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్లగొలుసులు, బంగారు, వెండిగొలుసులు, మరచెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగా నుండును.

నవరసుబంగారునకు, ఛాదివెండికి, క్రొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితనమునకు గ్యారంటీ.

నచ్చనివస్తువులను తిరిగి తీసికొందుము. సంపూర్ణ తృప్తినిచ్చుటయే మా యుద్దేశ్యము. 4387

ప్రాప్తైటరు:-ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

వనోషధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

అక్షరాలి యొక్క 3500 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలిఫోర్నియా వెల రూ 3-4-0 లు. "భస్మవదీవిక" ఇందు సముద్రఖనిజములు కుదిరేసి భస్మములుచేయ యానాని ఆయుర్వేదవిధానములుగలవు. రూ. 1-కి రూ 500 కిముకుగల భస్మముకూడ గలవు. క్యాలిఫోర్నియా వెల రూ 2-0-0 2464-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

మదరాసు హైకోర్టు వార్తలు

సివిల్

(1) మైనరీతరపున కోర్టులోనన్న డబ్బును తీసుకొనటకై గార్డీయను ఇచ్చిన సెక్యూరిటీ బాండుపై, మైనరు యొక్క అప్పకారులు (క్రెడిటర్స్) ఆ ములు జరుపవచ్చునాయను వాంఛముపై ఒక జి. ఆర్. పి. గా. న్యాయ కలెక్టరేట్ గారివద్ద వేయబడెను. ఇంకా తీర్పురా లేదు.

(2) వ్యాపారముచేయు పార్టీలలో, పార్టీల వ్యాపారముకొరకై అప్పటికి ప్రాసెస్సు ప్రాసెసింగ్ నోటులో కంపెనీయే ప్రాసెసింగ్ ట్రస్ట్ కు వ్యాపార సంతకము మామూలుగా తన స్వంతముగా చేయవలెనని ప్రాసెసింగ్ అనోటుమీద ఇతర భాగస్వామీకూడా వైందు చేయునా అను వాంఛము గా. న్యాయ రీటీగారు సెక్షన్ 75 ఆఫ్ 1925 లో నిర్ధారించినది. సంతకములోగాని, నోటులోగాని కంపెనీ వారికిరవున ప్రాసెసింగ్ నోటుగా కనబడినయెడల చాలును. సంతకములోనే కంపెనీ ఉదహరింపబడవలెననెడి మాటలేదు.

(3) సెక్షన్ 825 ఆఫ్ 1925 నందు, చేపతేరు ఉదహరింపబడకుండా, చేపుని వినియోగార్థముచేయబడినట్లు చెల్లవు అని తీర్పుచేయబడెను. చేపుని పేరున్న ఉదహరింపబడవలెను.

(4) రాజీనామాలో పార్టీగా చేర్చబడినను, ఆరాజీనామా దావాలో చేరని ఆర్డీ సంబంధించినయెడల, ఆ ఆర్డీని గూర్చి అది రాజీనామా డిక్రీ కానేరదు. సి. ఆర్. పి. 1148 ఆఫ్ 27.

(5) "సంతతి" అను శబ్దము దత్తపుత్రుడుకూడా వచ్చును. "రామయ్యకును, వాని సంతతికిని ఈధూమి నిచ్చుచున్నాను. ఆతనికి సంతతిలేనినో తిరిగి నాకుగాని, నావారములకుగాని రావలెను." రామయ్య దత్తుచేసికొనిననో దత్తువకే ఆస్తి సంక్రమించును.

(6) ఒక వ్యాపారము చేయువారిలో, కొందరు ఇతరులను వ్యాపారములో నష్టపరచవలెనని ఉద్దేశ్యముతో ఏక సలహాకాదులై ధరలు తగ్గించగా, విగతిన వ్యాపారస్థులకు నష్టము వచ్చినది. అందుపై నష్టముపచ్చినవారు, ధరలు తగ్గించినవారును రాజీపడి, ఇకముందు పోటీలేకుండుటకు, ధరలు ఇకమీద పోటీకై తగ్గించకుండా ఉండుటకు ప్రాసెసింగ్ ప్రాసెసింగ్, ఆనోటుపై దావాజేయగా, ధరలు తగ్గించవలెననెడి ఎగ్జిమెంటులో తప్పేమియులేదు. నోటుకున్న ప్రతిఫలమున్నదని డిక్రీ చేసిరి.

(7) స్కూలుకాజీర్యవారు, స్థిరాస్తిపై హాబిజత్తుకూడా చేయుటకు పీలులేదని, సి. ఆర్. పి. 1643 of 27 లో గా. న్యాయ వాల్సుగారు నిర్ధారించినది.

(8) ప్రాసెసింగ్ "అడిగినప్పుడు, ఇవ్వగలవాడను" అని వున్నప్పటికిని 25 కలకత్తా 40 ప్రకారం కొంతకాలము దాకా ఆనోటుపై దావా వెయ్యబడుటకు మేము మూజావాటి ఎగ్జిమెంటుచేసికొంటిమని రుజువుచేయవచ్చును. (గా. న్యాయ వాల్సుగారు సి. ఆర్. పి. 1558 of 1927)

(9) రికార్డుమీద ఉన్న పార్టీలలో ఒకరెస్టాండ్ టు చనిపోయినయెడల, అతనివారసులలో ఒకనిని, మూడుమాసములలోగా పార్టీచేయుటకు సెటివ్ కేసు టైటిలయెడల, విగతిన వారసులను పార్టీలనుగాచేర్చుటకు, రెస్టాండ్ టు చనిపోయిన తర్వాత రెండు సంవత్సరములకు సెటివ్ కేసు టైటిలను, దానికి లిమిటేషన్ లేదు. (గా. న్యాయ రీటీగారు యస్. యె. 206 of 27)

(10) "ఆస్తి ప్రితరీతముకూడు. స్వాస్థ్యము" అనిబాడించేయెడల ఆస్తిప్రయింటులోగాని, అన్వయంలోగాని ఉన్నదాగా చెప్పబడవలెను.

(11) ఒకదావాలో, ఒకపార్టీ అంటుపై అబద్ధసాక్ష్యమును చెప్పినవారిని, మరొక పార్టీ యొక్క పార్టీ అంటుపై నన్నమ్మ కూడ దొంగిలడి రుజువులేదు కాని, అట్టివారిసాక్ష్యముపైనే అనగా ఇతరసాక్ష్యములేనప్పుడు దావాను పరిష్కరించుట చాలా అపాయకరము. అట్టిసాక్ష్యము, ఆప్టికొర్రువాడు, విగతిన చేసిన కోర్టువారి తీర్పును రద్దు పరచగూడదు. గా. న్యాయ రీటీగారు యె. యె. 206 of 27)

(12) బ్రట్టీలు అర్జీలను సస్పెండుచేసే యెడల, వారిపై ఆమోదింపబడిన తప్పులకు సమాధానమిచ్చుకొనుటకు వారికి ఆవకాశమివ్వవలెను. గా. న్యాయ రీటీగారు సస్పెండుచేసిన పార్టీలకు సాధారణసాక్షిగా రిజిస్ట్రారును.

13. ఇశ్వాంత్యస్త్రీ ఆప్త క్రింద, అప్పిలు చేయుటకు సలపు, క్రిందకోర్టులో కోర్కెను, హైకోర్టుకు రావచ్చును.

14. ముచ్చిలికాలో "ఒకపుట్టి ధాన్యముగాని, నలభై రూపాయలుగాని ప్రతిపంచనం ఇవ్వగలవాడను." అని పున్నచో రయితునకు, డబ్బుగాని, ధాన్యముగాని, అతని ఇష్టము వచ్చినది ఇచ్చుటకు అధికారము వున్నది. గౌ. శాస్త్రి రీతిదొర గారు. వేగాయంపేట జమీందారుగారికి.

15. ప్రాసోటు పుచ్చుకున్నచారు, ప్రాసోటు విల్లమిద వ్రాసి యిచ్చి న చా రి పేరుతో పాటు, మ రి యొకరిపేరుకు, నోటు వ్రాసిన దరిమిలను, అక్రమముగా చేర్చిరి. ఇటువలన ఆ ప్రాసోటుపై నిజముగా వ్రాసియిచ్చిన హరిమేకూడా డిక్రీ ఇవ్వవచ్చునని అనుకుంటున్న గౌ. శాస్త్రి వారు దొరగారిచే, నోటు నిజముగా వ్రాసియిచ్చినచారితే డిక్రీ ఇవ్వవచ్చునని సి. ఆర్. పి. 510 ఆఫ్ 1927 లో తీర్పు చేయబడినది.

16. జిల్లాకోర్టు, మిగిలికోర్టులు, మూసియన్నప్పుడు, కోర్టులో దాఖలుచేయవలసిన పత్రములు, హైకోర్టు సెలవుల జడ్జిగారి యొద్ద దాఖలు చేయగలవని గౌ. శాస్త్రి రామేశ్వరరావు తీర్పుచేసియుండిరి. అందుచే ఆ సెలవులలో, వచ్చి ఉన్నవల ఒకవని చేయవలసిన గాని, చేయవలసిన గాని, హైకోర్టు నుంచి "సర్టిఫికేట్" పైటెక్ "పెట్టవచ్చునని అనుకుంటున్న గౌ. శాస్త్రి కర్ణావక దొరగారిచే ఇద్దరు జడ్జిలకు చేయబడినది.

రానున్న తీర్పులు

1. జమీందారులకు, భూమిపైగాక, ఫివరీసు మొదలగు ఇతరములకు జమీందారీగాని అదాయములపై, అదాయపుక స్తు విధింపవచ్చునా? ఇంకా తీర్పురా లేదు. త్వరలోవచ్చును.

2. ద తత చేసికొనునప్పుడు, చేసికొను వితంతువు, తన పుత్రుని జనకతండ్రితో తన భర్త ఆస్తిలో కొంత ఆస్తియందు తనకు సంపూర్ణహక్కు లుండునట్లు చేసికొనిన అగ్రిమెంటు చెల్లునా?

(3) జమీందారులకు దేవాలయములకు జమీందారీల నుంచి ఇచ్చిన ఈశామలవలన ఏర్పడిన ధర్మకర్తృత్వహక్కులు జమీను మరియుకరి విక్రయముచే దాని వేలమువలనగాని సంకపించినప్పుడు ధర్మకర్తృత్వహక్కులు జమీందారు వారికటుంబమునకు ఉండునా? జమీనుకొన్నవారికి వచ్చునా?

క్రిమినలు

హైకోర్టులో (ట్రాన్స్ ఫర్ ఆదిగినప్పుడు, క్రింద కోర్టులో ఉదహరించిన కారణములకు, హైకోర్టులో చెప్పిన కారణములకు వ్యత్యాస ముండుటచే, ట్రాన్స్ ఫర్ పేటివక్ ఖర్చులతోపాటే కొట్టివేయబడినది.

నేరకుడు విచారణనయముతో కూర్చుండుటకు అధికారము కలదా? అది హేజస్ట్రీటుయొక్క ఇష్టముతో నున్నది. దానినిగూర్చి రూలు ఏమిలేదు.

ఒకసారి నేరముమీద అతనిని పట్టుకొనుటకు పోలీసు వాడు, వారంటు పొందినపుడు, అతనిని మరియుకడు తనయింట దాచినచో, ఆ నేరము మోపబడినమనిపి నిర్దోషిగా తర్వాత నిర్ధారణ చేయబడినను, దాచినవానికి 216 పీసల కోర్టుక్రింద శిక్ష తప్పదు.

తెంచి హేజస్ట్రీటులు తీసికొనిన సాక్ష్యముపై ఆ కేసు సలుమేజస్ట్రీటు ట్రాన్స్ ఫర్ అయినను సలుమేజస్ట్రీటు తీర్పు చెప్పరాదు (గౌ. శాస్త్రి కర్ణావక దొరగారు క్రి. రి. కే. 688 ఆఫ్ 1928.)

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

బరంపురం తెల్లసిల్లు

నాణ్యమునందు యితర సిల్లులన్నిటిని మించ గలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మున్నును. చూచుటకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంపిల్ ముక్క 1 కి పొడుగు 2 గజములు, వెడల్పు 48 అం. ముక్కదర 1-కి రు 13. కోటునకు గాని వస్తునకుగాని సరిపోవును. మద్రాసు కార్పొరేషన్ ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెటునందున్నవాటిలో శ్రేష్ఠమైనదిగ నర్జిపై చేయబడినది. న్యూజ్యూవాదు లందరిచే ధరింపదగినది. నచ్చనియెడల పూర్తిపైకం వాపసుయివ్వబడును. చిత్రవిచిత్రమైన అంచులతో చీరలు, పంచెలు, చావులు, కండువాలు కోరినరం గులలో గ్యారంటీపైని ఆర్డర్లకు సంస్థయి చేయ గలము.

బి. కె. గుప్త అందు కో.

బరంపురం సిటీ, గంజాంజిల్లా.

అత్యద్భుతము! ఆశ్చర్యము!! అమోఘము!!!

ఇదివర కెన్నడు ఈదిగువ తెలుపబడినట్టి బహుమతి సామానులు మీరు కని, విని యుండరు అప్పుడే సగముభాగము విక్రయమైనది. ఆలశ్యముచేసిన ఆశాభంగమగును. ప్రస్తుతము కొనలేనివారు సహితము ఒకదఫా చూచి ఆనందింపుడు. గాన ప్రతియొక్కరు ఒకదఫా మా ప్రదర్శనశాలకు రా గోరెదము.

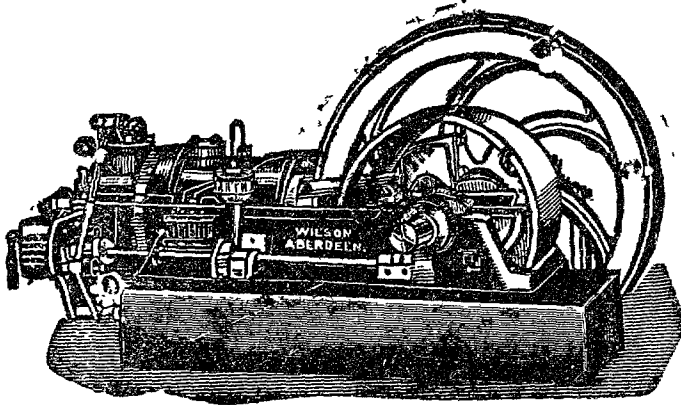
బహుమతి నివృత్తిన బంగారు గడియారములు, ఇమిటేషన్ దంకం బ్రష్లు, దువ్వెనలు, అద్దములు, కట్టలు, వెండి ఫోటో ఫ్రేములు, నవీనరకము వెండి టీ, కాఫీ సెట్లు మున్నగు మేలైన సరకులు సరసముగా విక్రయించబడుచున్నది.

తంజివిలాసము } ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
"ఉమ్మడియార్" } నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.
తెలిఫోన్ నెం 2802.

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

సులభమైన మెకానిజమ్.

వేపరైజరులేదు త్వరలో స్టార్టగును.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజంట్లు

యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగిచెట్టిపేడి, మద్రాసు.

బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

4867

తరుణముమించి పోవకమునుపే మీతల పెంట్లుకల గురించి తగ్గుశ్రద్ధ వహింపుము.

పెంట్లుకల దువ్వెనతో పూడినప్పుడంతవరకు అలసితవహ పెంట్లుకల చెడిపోవుటకు అదిఅంత్యదశ యనిగ్రహింపుడు

కామినియాఆయిర్ బిజ్నెస్సును నీటి నుండియే వాడుటారంభించుడు.

తలపెంట్లుకల బాధలన్నింటికీ

దివ్యావృతము

పెంట్లుకలను కాంతిపీనముగాను, చిట్టిపోపుట విరుగుగానుండునుండి రక్షించి వట్టుకుచ్చునట్లే, తుమ్మెద రక్కలపై నిగనిగలాడించును. ఈసులభమైనది నేడే పరీక్షించుడు. మీపెంట్లుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియాఆయిర్ మీపెంట్లుకలకు సెట్లు అధికృతగలుగజేయునో గుర్తించుడు. ప్రతివట్టుగాములోను, వల్లెలోను, దుకానాదారంబరివద్ద, వరిమళ్లద్రవ్యము అమ్మబారంబరివద్దను జూచును. మీపూరి వస్త్రములొద్ద కొనుగత్తుడు, కామినియాఆయిర్ యే అని చూచి మరికొనుడు.

సీసా 1-కి నెం రు 1-0-0 పోస్టల్ 0-6-0 ప్రత్యేకం, సీసా 3 కి రు 2-12-0 పోస్టల్ ఆ 0-12-0

ఓ లో ది ల్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్)

కొనుట మరువకుడు.

మీదుకుపులివదగాని, కేసు రుమామిదగాని రెండూమాడు చుక్కల ఆటోథిల్ హోరు చల్లిన వెంటనే నిక్కులి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల వరిమళ్లములను, పెదజల్లి నట్టానట్టును, పెండ్లిసదులములందు ఇంధనపులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోథిల్ బహార తత్వ ముచెడియు కానరాదు. నేటి ఒకసీసానుకొని, కాని అద్భుతవరిమళ్లము అనుభవించుడు.

1/2 కొన్ను ఓటోథిల్ బహారు	రు.	2-0-0
1/2 " " "	"	1-4-0
1 ద్రాము " "	"	0-12-0

సమూహ సేవారెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.

నువాసన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

288, బామ్సామకేదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం 2.

126

మనము రాజకీయవిద్యను ప్రజాసాహస్యముతో వ్యాప్తముగావియుటయందే, భారతదేశములో రాజ్యాంగవిధిని మనకు కాబడగలమున్నట్లు ఆచార్యపరీక్షయుండును.

గుంటూరు 28-7-28.

భిష్ముడు ధర్మరాజునకు ధర్మమువదేంచుచూ యుగముల
గూర్చి యెట్లుచెప్పెను. "ధర్మమనుడు కాలమునకు కారణము,
సరపతిధర్మోపేక్షాభయము, గలియుగమునంది
బాయును ధర్మమునిరణ, మధర్మంబెందును బర
గును, ధర్మాశ్రమములు పథములు దప్పవని" ఎన్నడధర్మము
రిపాట్లు పెరిగినదో దానిని కలియుగమని మనవారు చెప్పి
నారు. వర్తాశ్రమములు దోషాలు తప్పినవనగా మానవుడు ధర్మపాత
ాలు లేందుకొన్నాడు. ధర్మాపాతాల యెన్నడు వీడెనో ఆనా
డు శాస్త్రముడైనాడు. ధర్మవిదగానే మాయలో పడినాడు.
దీనినే మాంచెస్టరు స్కూలు (Manchester School) అంటారు.
ఇంగ్లీషులో ఆనగా మానవుడు తనకు తనను విడచినట్లయి
తే యెక్కువ సంపాదిస్తాడు. ఈ సందర్భములో బెంథం
(Bentham) వేదాంతి యెచి చెప్పినాడంటే మొత్తముమీద
సామ్యమునకు సామ్యమునకు ప్రయత్నించవలెను. ఇట్టి విపరీత
పు వేదాంతములన సంఘముకొరకు మనుజుడు చేయవలసిన వి
ధులు మానిబోయి సంఘము మానవునకొరకున్నవి. యెవరికి వారు
విడివిడిగా వృద్ధిగాంచవలెనను దురాశ ప్రబలెను. సంఘము
నందు విముఖులయె వర్తాశ్రమధర్మమునందు విముఖత. సా
మ్యమున్న ధర్మమునగా మారెను. అందువలన మానవుడు మానవు
నిపె దాడినదలెను. దీనితో బాటు 18 వ శతాబ్దములో పారి
శ్రామిక పద్ధతులలో గొప్ప విప్లవము కలిగెను. (Industrial
Revolution) యంగ్లీషులు కనుగొనబడినను. చేతిలాఘవము
యంత్రములతో పోటీచేయలేకుండెను. అందువలన కేవలము
భూమి యాధారముగాను చేతివనలుకూడ యాధారము చేసు
కొనినవారు తమ భూములవీడి పట్టణముల జేరిరి. జేనకుజేలు
పల్లెలు నిర్మాణవ్యవస్థయ్యెను. పెద్దలు పిల్లలు పట్టణములజేరి
యంత్రాధికారులకైంద జీవించవలసివచ్చెను. స్వాతంత్ర్యము
మాసి పోయెను. యంత్రముల నన్ని భూ
ముల నమ్ముకొనువారు మైక్రుకులపద్ధతి నవలంబింపవలసినవచ్చెను.
ఉద్యోగరహితులు కుప్పతిప్పలయ్యెను. యంత్రాధికారులు ధనా
శక్తులొబడి తమ నాకుల పీడింపజొచ్చిరి. అట్టి తరి, ప్రజా
సామాన్యపు బాధలు వర్తాశాంతిములయ్యెను. "ధర్మసంపాదనా
రాయ పంథవాని యుగయుగ" అని శ్రీకృష్ణభగవానుడు
గావించిన ప్రతిజ్ఞ ననుసరించి కార్మికసంఘముకట్టి వెలసెను.
దీనికి నాయకులు రాబర్టు బ్రౌన్లగాను. ఈయన యంత్రాధి
కారి. ఇదెట్టి చిత్రము. కార్మికులు వారిలోవారు సంఘ మేర్ప
రచుకొని యంత్రాధికారులతో డిమాండ్ గాని తమ కష్టములు
గట్టెక్కువని గుర్తెరిగిరి. వారికి యారాబర్టు బ్రౌన్లగాను సహాయపడిరి.
క్రమక్రమమున నీ సంఘములు వృద్ధికాజొచ్చెను.
వారితో బాటు జానోదయమగుచుండెను. యా సర్వవ్యయము చే
వునిది. దీని ననుభవించువాడు కృషీనలుడు. కాని యా మధ్య
వారెవరు? దంయవారితో మూల్యవారు భాగమేల పంయకొ
నవలెను? ఇది నాదయనుమాట కేనియార్థము? మానవుడు
తల్లిగర్భమునుండి ధనములేలేదు. భూమిపై నను వెంటగొని
రాలేదు. అట్టియెడ "నాది" యని నెట్లనగలడు?
యిట్టిసహేతుకవాదనలు బయల్పెడలెను. పుట్టుకతో రాజాగా
నెవరుపుట్టిరి? ప్రజలకు రాజెందుకు? తమంతటాతాము తమపనులు
చక్కబెట్టుకొనలేరా? ఇదియే బాల్మివిజయు. దీనినే మనభాష
లో "అసంబ్రహ్మస్మి" యనిరి. యిట్టి మద్దెక్కలులు డబ్బు
గలవారికి గట్టక భయపడజొచ్చిరి. ఇట్టి విపరీతివాదనలలో
తిగుల్కొందురను భయముతో ద్రవ్యవంతుల ప్రభుత్వమువారు
కార్మికసంఘములు క్రాస్త్రవస్థులములని యంగీకరింపవలసినవచ్చె
ను. దొరతనమునా రంగీకరించక నీ కుప్పతిప్పలుగ విద్యుంభింప
జొచ్చెను. జేనకుజేలు విర్రండులో పుట్టెను. పాలసంఘములని
యూ, జాన్సు సంఘములనియు, పుట్టుకేకాక స్థానికసంఘము
గూడ యాపుమాపుమన్నవి. నేద్యపుసంఘములు ఇట్లందెక్క

నిండా యుద్ధవిజ్ఞప్తి. ఇంక జర్మనీ దేశము చెప్పనక్కరలేదు. కాని దీనివరకూ ముచిచారించిన సహకారసంఘములు ద్రవ్యవంతులు దరిద్రులమీద చల్లుచున్నందున తెలియగలదు, ధనహీనులు పూర్వస్వార్థంత్రయము బడయకుండ యీ శువర్ణకృంఖలములను ధనికులు చేయించిరి.

“ఆత్మవత్సర్యభూతాని యశశ్శ్రీ సవశ్శ్రీ” యను నాశ్శ్రీకైకముగలమగు పరిసితులు రావలెనన్న యీ రెండుబాతులు తీసుకొనలేదు. ఆవసరములు డబ్బులు కానించవలెను కాని డబ్బు ఆవసరముల కానించకూడదు. ఏది ఎట్లున్నను పాశ్చాత్యదేశములందు సహకారసంఘములు ప్రజాసాభాగ్యమునకు తోడ్పడుచున్నది. వాటి ద్రవ్యము పరిశ్రమల యభివృద్ధి యందును వాణిజ్యముందును ఉపయోగింపబడుచున్నది. ద్రవ్యము ఫలపంతులగు పరిస్థితులలో పెచ్చింపబడక, నిస్సారముగ వడ్డీవ్యాపారముతో నుపయోగింపబడిన లాభము కలుగజాలదు. మధ్యస్థులైన యావుమహాయును. మనదేశములో భూస్వాములు, కేవలము వడ్డీపెట్టే చిడిపొవుచున్నారనుమాట సంపూర్ణముగ యథార్థముగాదు. అట్టి ష్రీధర్మకు మరి రెండుకారణములుగలవు. మొదటిది యింట్లో ప్రాప్తివలన చేతిపనులపొవుట, రెండవది దుర్భరపువస్తువులు.

“శ్రీ లోటవాడు మనుషు ఫలంబులు గోయనట్లు, రాజు గొనగవలయు నవ్వనములు, నఱికి యంగారములు నేయు భంగియైన భూమిపాడుగానే యని” భిష్ముడు చెప్పినట్లు మన రాజులు అంగారములచేయ ప్రార్థించగా మీ సహకారసంఘములు భూస్వామికి ఏమి సౌఖ్యము కలుగజేయునో. ఆలోచించండి! ఈ సంఘములవలన మనకు రాతగినంత, యుపకారము రాకపోవుటకుండ మనము తీవ్రముగ నాలోచించి పరిష్కరించవలసిన సమస్య యింకొకటియున్నది.

ఆర్థికముగా స్వతంత్రముదాని దాశ్యస్థులములు దట్టమగుచున్నవి. ప్రజాసామాన్యముకూడ సహాయము కలుగునను యాశతో దేశేంద్రునిపగిది వేయకల్గితో దొరతనపు వర్తించువులకు ఎదురుచూచుచున్నది. వారు వేయినరములు దీనికొని (Honepath) హోమోపతి బొట్టులాగ ధర్మం చేస్తున్నారు.

“The Co-operative Movement has no where developed greater strength than in the Punjab from which province the army recruits a larger percentage of Soldiers than from any other” అని April 19 Times Correspondent ఒకరు వ్రాసికారు. ఈ ఆక్షరములలో తమ పృథ్వీభువనములలో వ్రాసికొనుడు. దీని యర్థము మనముచేసికొనుడు. దీనిభావము పూర్తిగా తెలిసిన సహకారపథము క్రమముతప్పినదో లేదో మీకే తెలియగలదు. దీనివలన దొరతనమువారు చూపుకట్టాక్షము యెంతసేపు తుకబాయమానమో తమకు తెలియగలదు. సహకారము సహకారస్థానము (Stores) లేనిది నిష్ప్రయోజనము. కేవలము భూమినిపట్టుకొని ప్రాకులాడుట నిష్ప్రయోజనము. ప్రజలసహకార చింతనమున పాదుకొల్పట ఆవసరమైనచో ఫెడరేషన్లు (Federation) యొక్క యావశ్యకత తెలియగలదు. ప్రస్తుతము దేశములో ఫెడరేషన్లు దొరతనమువారు, సహకార బ్యాంకులు కబళించకుండ ఘటికలగిరి నున్నవి. వాటి నంతర్రాసము చేయించిన సహకార మంతరించును.

రాజకీయ విషయము లేమిచర్చించునగాని వారివేడుకొనుట తప్పదు. వారుదృక్పథము మార్చినగాని యేపంపయ్య వృద్ధిజేందదు. అవకాశికన్న ఉపకారము చేయవారివలె నటించువారు యెక్కువ యుపద్రవకరము. సంఘములు వృద్ధిచెందవలెనన్న వారికి నేర్పునివ్వవలెను. వారియందు విశ్వాసముంచవలెను. ప్రస్తుతము సంఘమునకుదొరతనమువారియందు విశ్వాసములేదు. సహకారసంఘములు అగ్నిపర్యవేక్షణలగ వారుభావించుటయు సంఘములు వారిని సవతితల్లివలె చూచుటయు దేశాభివృద్ధి. రాజ్యనిస్తేజము.

రాజునకు ప్రజ కీరము. రాజు ప్రజకు నాత్మ. గాన రాజం బ్రజయున్ రాజోత్తరు యన్యోవ్య విరాజితై యుండవలయు రక్షార్చనలన్.

* * * గా|| వేమనరపు రామదాసుపంతులుగారు

శ్రీ వీ. రంగనాథ మొదలియారగారిని సభ కధ్యక్షులగ నుపపాదించుచు శ్రీ రంగనాథ ముదలియారగారి నెరంగనివా రెవ్వరు నుండవోరనియు, సహకారవాదులకు ఆత్మగౌరవము, ఆత్మవిశ్వాసము ముదిరెడు ప్రధానగుణములు కలవనియు అట్టి గుణవ్యయసంపన్నులగు సహకారవాదులతో శ్రీ రంగనాథముదలియారగారు రంగరంగులనియు పల్కిరి. “ముదలియారగారు మంత్రిపదవినుండుండ నైమను కవిమనతో సహకారము గావించుటకు ప్రభుత్వమువారు వీరిని కొరగా ఆత్మగౌరవమును ప్రభాభిప్రాయమునే ప్రధానముగ నెంచి

ఆంధ్ర దేశ కళావంతులనభ

గా|| రామదాసు పంతులుగారి

అధ్యక్షతనానము

నిన్నటిదినమున గుంటూరులో సమావేశమైన ఆంధ్రదేశ కళావంతుల ప్రత్యేకసభకు గా|| వి. రామదాసుపంతులుగారు అధ్యక్షత వహించి యీ క్రింది యుపన్యాసమును గావించిరి.

ప్రాతనమనస్య

సోదర సోదరి మణులారా! ఈసభకు నన్ను అధ్యక్షత వహింపవలసినదిగ మీరెల్లరు కోరుటకు నేను కడు సంతసించితిని. ఏమన మీసంఘ సంస్కరణోద్యమములందు చిరకాలమునండి నాకు అభిలాష కలదు. కాశీలో విద్యార్థిగ నుండుకాలమున నాసోదర విద్యార్థులచే నానిమేళములకు హాజరకాము అని నేను ప్రమాణములు చేయించితిని. తరువార మచిలీపట్నములో నేను నిరమగు కాపుర మేర్పరచుకొన్నవృత్తినుండియు ఆరట్లు మునున దాని చుట్టుప్రక్కలను కళావంతుల సంఘమున వివాహములు ప్రోత్సహపరచుటకు నాన్నేహితులను నేనును బూనుకొంటిమి. మా కాలమునందులే నివృత్తియువకులు సంఘము నందుగల చెడుగులను నిర్మూలించుటకు క్రద్ద వహింపకుండుట కోపనియము. నాబాల్యకాలమున విద్యార్థులు విద్యాధికులగు యువకులు సంఘోదానడగు శ్రీ శ్రీ విశ్వేశ్వరముపంతులుగారి బోధనల ననుసరించి సంఘసంస్కరణకు తోడ్పడిరి. ఇప్పుడును ఆంధ్రయువకు లాసంఘసంస్కరణ ననుసరించి సంఘోదరణము చేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

సంస్కరణమును గర్హించుట

కళావంతుల సంఘసంస్కరణవశ్యకత నెల్లరును గుర్తించిరిగాన నేనధికము చెప్పనక్కరలేదు. ఈ సంస్కరణమును మద్రాసులో నొక దేవదాసీసంఘ మునువారు ఖండించుచు ప్రభుత్వమువారి కొక విస్తృతమున పంపుకొనెరి. ఇట్లుంటి ఖండనములు నాకు ఆశ్చర్యమున గలిగినవలెదు. బాల్యవివాహములు గర్హింపవలెననియు నిర్ణయములను యీ ఆచారములే బాధనొందువారే గర్హించిరి. బ్రాహ్మణ వైశ్య సంఘములందు వితంతువులకు కేవలవివాహము జేయుటకూడ గర్హించబడెను. పూర్వము రోములోను యీమధ్య అమెరికాయందును బానిస వర్తకమును తొలగించుటకు బానిసలే అనిష్టమును జూపిరి. “అంతరూపము పోలేల అబ్బానాథ” యని యిప్పుడు విదేశప్రభు

వీరు సహకారమును నిరాకరించిరి. అందుచే ప్రభుత్వసహకారమును నిరాకరించిన ధీరాగ్రేసరులు యీ సహకారోద్యమ రాష్ట్రీయమహాసభ కధ్యక్షులగ నుండుట కెంతయు తగుదురని పల్కిరి. శ్రీ రంగనాథముదలియారగారు ప్రభుత్వ మాత్యులగ నుండునపుడే సహకార గ్రామపురస్కారావోద్యమములకై వెచ్చించుటగాను మానమునకు రు 100 ల విరాళము నొసంగుచుండెడియు, ప్రభుత్వోన్యాయులగ నుండుటయే గాక ఈ యుద్ధమును లభ్యత క్రద్దవహించి పనిజేయుచుండిరనియు, వారు మంత్రిపదవియందుండు కాలములో ఈ సహకారోద్యమమునకు పంపింపించిన విచారణసంఘ మొకటి నియమించబడెననియు, నారే యొకను అపదవియందుండియుండిన ఆసంఘము మంచిపని గావించి యుండెడిదనియు, కాని వారు రి సంవత్సరములు ముగియకపూర్వమే అమాత్యవదనినవలసినవచ్చిననియు, అట్లుపదవి వదలివచ్చుటయే దేశమునకు మేలయ్యెనుటయు, నిష్కలమేయనియు, అధికారమును దుండిన నాటికంటె నెక్కుడు క్రద్దతో తమకాలమునంతయు యీపనికై వినియోగింపజాలి యున్నారనియు, మంత్రిపదవి విసర్జించి వచ్చినవెంటనే ప్రభుత్వమునకు యీ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సహకారమహాసభ కధ్యక్షతవహించు తెంతయు సమాచితమని పల్కిరి.

శ్రీ శిడించి మానుమంరరావు పంతులుగారు

శ్రీ రామదాసు పంతులుగారి యువపాదనను బలవరమందు అధ్యక్షులగు శ్రీ రంగనాథ ముదలియారగారి జీవితమున, వారి దేశసేవయు ఆదర్శప్రాయములనియు అట్టివా రిమహాసభ కధ్యక్షులగ లభించుట మహామహిమయు పల్కిరి.

ఏమిట్లు అధ్యక్షులచే సభాసదులం దొకరు కంచరత్నముల జదివిరి. అధ్యక్షులు పుష్పతాలాలంకృతులు గావించబడిరి.

అధ్యక్షులు తమ యుపన్యాస పరివర్తనతో రామ పదలుకొనివచ్చిన మంత్రిపదవినిగూర్చి ప్రసంగించుచు ప్రజల పక్షమున ప్రభుత్వమువారితో పోరాడి దేశమున కెన్నియైన సేవజేయగలనను యుద్దేశముతోడనే తా మాతదవి నంగీకరించి యుంటిమనియు, ప్రజాపక్షవాదులగు తమకు మంత్రిపదవియందును దేశయుల తోడ్పాటు నాశించి దేశక్షేయమునకై క్రొవసంవత్సరక పాటుబడితిమనియు, అట్లుగానిచో మంత్రిపదవుల స్వీకరించుట నిష్ప్రయోజనమనియు పల్కిరి. (వార్తాధ్యయ) అధ్యక్షులు నుమా రొకగంటకాలము ఆంధ్రమునందే అనర్హముగ నుపవర్ణించిరి. అధ్యక్షుల వ్యాసముతో ఉదయమునకు మహాసభ జరిగినను, ఇదయనిరారగసభ భుక్త్యాన్ని మన పక్షమునకు.

త్వమున ఇడుములు పడుచున్న మనదేశీయులే కొందరు యీ విదేశ ప్రభుత్వమునకు సహాయభూతు లగుచు స్వదేశీయుద్ధము మునకు వ్యతిరేకులగ ప్రవర్తించుటలేదా? కొంతకాలమునండి యలవడియున్న యాచారములను తొలగించుట కష్టమే. ఆయాచారములందు చెడుగులు కనుగొనినను నానిని సమరించుటకే మానవునికి బుద్ధివోడదును. దేవదాసీసంఘసంస్కరణము నెదుర్కొను. కొందరు దేవదాసీజనుల ప్రయత్నములకూడ నిట్టివే.

సంస్కరణాబిలాష మనోజనితము కావలెను

సంస్కరణాబిలాషకు మనోభావము మార్పుచెందవలెను. మీ సంఘసంస్కరణమునకు మీసంఘముయొక్క మనస్తత్వము మారవలెను. మీసంఘపురషులను స్త్రీలును శాస్త్రసమృద్ధి మగు వివాహము నామోదించినగాని సంఘసంస్కరణము కానేరదు. అట్టి మనోభావము మీసంఘమునకు దుదయించకపోయినచో నితరు లెన్నిప్రయత్నములు పలిపినను లాభముకలుగదు. ఈ విషయమున కాసనములు గావించుటవలన కూడ అధికమగు లాభముకలుగదు. కావున స్వకేకై నాధారపడి మీసంఘ సంస్కరణకొరకు మీరే ప్రయత్నించవలెను. మీసంఘమునందు ప్రబోధమునల్పి, కరణాలయములను నెలకొల్పి ప్రచారము వలనను, పత్రికాముఖమునను సంఘసంస్కరణమును గావించవలెనని హెచ్చరించుచున్నాను. ఈవిషయమున బాగుగ నాలోచించి ముఖ్యమగు తీర్మానములను గావించి వాని నాచరణలో పెట్టెదరని నమ్ముచున్నాను.

సంస్కరణమునకు పరికరములు

కళావంతుల సంఘమువారు సంస్కరణను గోరుచున్నార కావున ప్రభుత్వమువారు క్రిమినలు లామార్కుగావించి ఈసంఘమునకు తోడ్పడవలెను. ఈవిషయమున ఇండియను ఎవిడెన్స్ ఆక్టుకూడ కొంతమార్పుజేయినగాని పూర్వముగ యుపయోగము కలుగదు. ప్రభుత్వమువారి విషయమున నొకబిల్లును ప్రవేశపెట్టినచో నేనొక బిల్లును సామ్రాజ్యకాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుటకు దలచియున్నాను.

సంఘ, మత, ప్రతిబంధకములు

దేవాలయములందు ఉత్సవములసమయమున, పూజల సమయమున నాట్యములు గావించుటకు, వివాహములు గావించుకొనక తమజీవితముల నిట్టి వృత్తి యుండే గడపుటకు అట్టివారలకు ఇశామధ్యముల నిచ్చుటయు సంఘసంస్కరణమునకు ప్రతిబంధకములగునని. పానగలురాజుగారిచే సృజింపబడిన మద్రాసు హిందూదేవదాయచట్టము దేవదాసీలప్రసంగమునే తలపలేదు. మీ సంఘసంస్కరణమునకు చేయకలసినవనులు ముఖ్యమగు రెండుకలవు. అందు మొదటిది దేవాలయమునకు సమర్పణచేయుట, గజ్జ పూజమున్నగునవి విశేషించబడవలెను. దేవాలయములందు నాట్యములకు మున్నగువానికి యొసగబడిన ఇనాము భూములను తీసివేయుచుండ జూచుట. ఇందు మొదటిదానికి హిందూదేవదాయచట్టములో నొకనిబంధన మేర్పడిన చక్కబడును. 1910 సం|| ము సంద మొగూరు ప్రభుత్వమువారు యిట్టి కార్యమును గావించిరి.

ఇందు రెండవది రెండుదిగములగ చేయవచ్చును. ఇనాము భూములను ఎవరివివారికే యుంచి దేవాలయములందు గానముచేయుటకు దేవదాసీలు గుమస్తాలుగ పురుషులను నియమించవచ్చును. ఇట్లు దక్షిణదేశమున ననేక దేవాలయములందు జరుగుచున్నది. ఇంక రెండవదిగ మేమన యీ ఇనాము భూములమీద కొంతకన్న నిర్ణయించి అవస్తుల మొత్తమును దేవాలయములందు గానమునపలిపెడు పురుషుల కొసగుట.

ఇతరమార్గములు

ఈ సంఘురాచారములను తొలగించుటకు ఇతర ఉపాయములను కలవు వానినిగూర్చి కూడ మనము ఆందోళనము గావించవలెను. గారియన్న వార్తాపత్రికమును మార్పుచేసి వ్యభిచారవృత్తి ననుసరించి జీవించుచున్న దేవదాసీలెల్లరును ప్రభుత్వాధీనమునకుంచుట, అవివాహితులగు మీ సంఘపు స్త్రీలు బాలికలను పెంచుకొను పద్ధతిని నిర్మూలముగావించుట మున్నగునవి గావించవలెను.

మరియును నేరను మీ సంఘమునకు చాల అన్యాయము జరిగెను. కాని ప్రస్తుత దుస్థితికి మీరు ఎవరినైనను మోషించవలదు. పండ్లలు చారిత్రకమైనవనియు యొకరివలన దుర్భిప్రాయముచే పూర్వము నియమితమైనవిగావనియు తెలిసికొనక యొకరిని నిండుించుటవలన సంఘోద్యమములు ఫలితముగాంరగలేవు. ఒకసంఘపు పూర్వీకులు తమ సంఘముందు గల దుర్భిమానముచే నేరుసంఘముల నణచివేయుటకు యిట్టి సంఘాచారములను నియమించిరనియెంచుటవలన వివిధసంఘములమధ్యను ధైర్యమును బురికొల్పుటయేగాక బాతీయయొకమత్తమునకు భంగము కలుగజేయును. ఒక సంఘము దుస్థితితో నున్న యెడల దాని ప్రతీకార తక్కిన సంఘములకును, మొత్తమున బాలికలంతకును కలంగకమానదు. బాలియొక్క యొక అంగము దుర్బలమైనదై నయెడల బాలియొక్క ఆరోగ్యస్థితియంతయును చెడిపోవును. అందరును వికమత్తమున కలసిమీరి యుండరితేను ముత్యారకును పాటుపడవలెనని దేశమాత యాభావించుచున్నది. కావున మనభేదములను మరచిపోయి మన కందరకు నొక్కటియగు ఆదర్శమును జేరుటకే మన మందరము ప్రయత్నింపవలెను.

మద్ది సుదర్శనం;
కార్తీకమ్.

చన్నా ప్రగడ భానుమూరిగారు
23 వ తేదీన జరిగిన ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ
సభ కార్యక్రమము.

నర్ ఎ. వి. పాత్రోగారు
29, 30 తేదీలందు జరిగిన స్థానిక సంఘముల
సభాధ్యక్షులు.

**డా॥ ధన్నాడ రామచంద్ర
రావుగారు**
30 వ తేదీన జరిగిన రైలు ప్రయాణికులసభ
అధ్యక్షసంఘ అధ్యక్షులు.

దేశభక్త కొండ వెంకటస్వయ్యపంతులుగారు
ఆంధ్రదేశ ఖద్దరు, వ్యవసాయపరిశ్రమల ప్రచర్యనసంఘాధ్యక్షులు.

ఆంధ్రదేశ ఖద్దరు, పారిశ్రామిక వ్యవసాయ ప్రచర్యనము, గుంటూరు

వివిధమండలములవారి వస్తు సముదయము

(ప్రత్యేకవితేఖరి)

ఆంధ్రదేశ ఖద్దరు పారిశ్రామిక వ్యవసాయ ప్రచర్యన ప్రారంభోత్సవము నేటి ఉదయము పురపాలక సంఘ గ్రంథాలయ భవనమునుండి శ్రీ జిల్లా రామకృష్ణరాజగారిచే జయ ప్రదముగ గావింపబడినది. యీ ప్రచర్యనము కొరకై గ్రంథాలయ భవనావరణ మందు ప్రత్యేకముగ కొన్నికాలము నిర్వహించబడినది. ఆంధ్రదేశములోని ప్రధానఖద్దరు ఉత్పత్తి కేంద్రముల నుండి వివిధరకములగు వస్త్రములను పట్టుబట్టులను ప్రచర్యన మునకు రప్పించబడినది. ప్రభుత్వ పారిశ్రామికవ్యవసాయశాఖల వారుగూడ తమయంత్రములను పరిశరములను ప్రదర్శించిరి.

గుంటూరు మండలములోని పల్నాడు, గురవారెడ్డిపాలెం మొదలగు ప్రాంతములనుండియున్న, గుంటూరు రామకృష్ణ భండారము స్వదేశి ఖద్దర స్తోత్రమునందుండి ధోవతులు, కొయిలలు దుప్పట్లు మొదలగు సన్ననిరంగులు సరఫరా చేసిన చలలకు లభించునట్టివి అధికముగ ప్రదర్శించ బడినవి. గుంటూరు కారవాసికేతన మందలి నిర్మాణములచే తయారుజేయబడిన పట్టుబట్టులను పేనుతో అల్లిన తలుపులు బుట్టలు మొదలైనవి ప్రేక్షకుల సభికులకు శాకరించెను. బొంబాయిలోని పొంపూరు ప్రాంతముల నుండి తెప్పించబడిన మిగుల సన్నని వస్త్రములు జల్లారిచీరలు అబ్బురమును కలిగింప జాలియున్నవి. ఈ వస్త్రములందు 60 వ నెంబరు మొదలు 180 నెంబరు వరకు తీయబడిన పడుకములు దారముతో నేసిన వివిధ రకములగు వస్త్రములు కలవు. భిమవరమునందలి రామరాజు ఖద్దరు ఖర్ఖానావారి జ్యిల్లునేర, తుండుగుడ్డలు చూడ తగియున్నవి. వచిలి పట్టణము ఆంధ్రవాతీయ కళాశాల వారి రత్నకంబళములు అతి సుందరములై పనివారి రచనా చాతుర్యమును చాటుచున్నవి. గుంటూరుజిల్లా జేటపాలెము నందు చేరి మగ్గులపై తయారు జేయబడిన పట్టుకాల్వలు, కొలుగుడ్డలు, కందువాయి, తువాలాయి, చీరలు వివిధరకములలో కడు శాస్త్రముగ నున్నవి. ఇవియునుగాక చెన్నపురి పంజేమాతరం స్తోత్రవారి కలనూనెలు, పబ్బలు, అందముగు

రంగు పెట్టెలు, చావలు మొదలైనవి, యున్నై పెడు లూథరన్ వర్షివారి కొయ్య కుర్చీలు, బల్లలు, కేతకల్పగారి సింహా విగ్రహములు, వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక శాఖలవారి యంత్ర సామగ్రము (ప్రచర్యకాకర్షణీయముగ నొనర్చెను—స్థానిక ఆంధ్ర ఖద్దరు శాఖవారు ప్రదర్శించిన వస్త్రములు కడు రమణీయమై నానావిధములు గలవారికి తగిన చిత్రవిచిత్ర రీతులకల్పి, నవనాగరికల యక్కరల కుపకరణము సమస్త వస్త్రాలంతరములతో శోభిల్లుచున్నది. ప్రచర్యనము ప్రారంభ మైనప్పటి నుండియు వందలకొలది ప్రజలు మిగుల యుత్సాహముతో ప్రదర్శించబడిన వస్తువులను తిలకింప నడుచుచున్నారు.

కార్లెకరు గ్రాండ్ సర్కస్

పైసర్కసువారు గతముగగోవారమునుండి నూతన ప్రోగ్రాము శేర్పూరికి. చక్కని ప్రోగ్రాములు తయారుచేయుట యందు ప్రణీతులైన బి. వి. కేబుగోపాలశాయుడుగారు, యందు జనరల్ మేనేజరుగను, ప్రొ. ఫె. స. రు. కంకరుగారికి ప్రైవేట్ సెక్రటరీగా పనిచేయుట సర్కస్వారి అధ్యక్షుని చేతులందు. నూతన ప్రోగ్రామునందు మొదటినుంచి, వివరవరకు ప్రదర్శించిన పనులన్నియు మిగుల అద్భుతములు. ప్రేక్షకులకు తమకు పోకర్మముగా నుండునట్లు ఏ రౌంట్లు గావింపబడినవి. అల్లరులెవ్వియు జరుగుటకు నేమాత్రము తావు యిచ్చియుండలేదు. మేనేజరులు చాలాచాగుగానున్నదని చెప్పక తప్పదు.

ప్రచర్యనములలో అంశములన్నియు చూడదగినవి. ట్రివిట్ హోటంటర్ బాగుమీద యున్నవైన పనులు బహుచక్కగా చేయబడినవి. ట్రివిట్మీద వందలధారమున నలుగురు మనుష్యులు బరువును మోయుట మిగుల ఆశ్చర్యమున గలిగించును. చూచి అనందించునట్లేగాని మాటలువిని తృప్తిపడెడిన లాభము లేదు. ఏటవాలుగాంచిన తీగమీద మిస్ నాక్ చేసిన పనులతో ఆశ్చర్యములు, ప్రశంసనీయుములు. ఒకమూల వను తప్పి పోవుట అనునది శాబాలిక ఎరుంగదు.

కంకరరావుగారు ఒకేచూరు 5 సింహములను శే. జి. లో వదలి వాటిచే పనులనుచేయుచున్నది, బోతిరామును సి. హనులు మచ్చికగా శాకుచుండుట, అతడు వాటిని పిచ్చుమీద వరకుట చూడ ప్రేక్షకుల కమితాశ్చర్యమును, భయమును గలిగించును. సింహములు ఎదురతిగదలచి గర్జించినప్పుడు వాటిని బహు సయముగా కుక్కలమాదిరి నోసుకొనికి తరిమివేయుదురు. ఎల్లప్పుడు వస్తువులుఖయతో వానిని లోబరుచుకొనుచుండురు.

ఏనుగులు పిలిపిరి చేయు పనులు నాన రచ్చుట మిగుల ప్రశంసించదగినవి.

భారతశాసనసభవారి గ్రాంటు

శాసనసభ

భారతశాసనసభవారి గ్రాంటులు తిన్నగ వినియోగ మగుట లేదని, అక్కౌంటెంటుజనరలు కాలాగారి రిపోర్టుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఈ రిపోర్టును విచారించి, లోకములను సవరించు టెబులో డెబువులకు ఇండియా ప్రభుత్వపు టార్గెట్ ప్రభుత్వం నర్ బి. యన్. మిత్రాగారి అధ్యక్షత క్రింద పబ్లిక్ అక్కౌంటు కమిటీ ఆగస్టు 15 వ తేదీన గూడును. దీనియందు, యన్. సి. మిత్ర, నియోగి, అబ్దుల్ హైదర్, సి. యన్. రంగఅయ్య, మెర్వీన్, బి. దాసు, మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ ఖాను, యం. సి. రాజా, గ్లాసీ, అలెగ్జాండర్, మియన్ అబ్దుల్ అజీజ్ గార్లు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. భారతశాసనసభవారు గ్రాంటు కేయ మొత్తములు మొత్తపు ఖర్చుకా లేక నికరపుష్కల యను ప్రశ్న విషయమున, ప్రభుత్వమువారు మొత్తపు ఖర్చుకే యని తీర్మానించిరి. కాని నికరపు ఖర్చుకే గ్రాంటులు చేయబడుచో ఎక్కువ లాభకరమని సూచనగా గ్రహింప వచ్చును. ప్రభుత్వవిద్యుత్తు భావ్యముగ దోషము. శాసనసభవారు వోటుజేసిన మొత్తములు 76 టిలో, 65 టియదు, డబ్బు మిగిలెను. ప్రభుత్వసభ్యులు ఎచ్చుగ్రాంటుల నడుగుటయు, వానిని ఖర్చుపెట్టలేక బోవటయు, సామాన్య వాయిదా. 1926-27 సంవత్సరమునందీవి యాచన నెట్టియభివృద్ధి గలుగలేదని, కాలాగారు డెబువు చున్నారు. శాసనసభవారి రొకవేళ ఎక్కువ కోతల గావించినచో, గజప్రతినిధిగారు వెంటనే నిర్ణయ జేసెదరు. శాసన సభ్యుల సన్నహాయశితి నిందు ముఖమున గ్రహింపవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక క్షేమ లాభములను కనిపెట్ట కుండుటచేతను, మోసముల వలనను చొర్యములవలనను, సప్లయలను పొందకముందే డబ్బు ఖర్చుపెట్టటవలనను, అధికారులు నిసించు భవనముల అద్దెనధములవలనను, భవనముల సంభవింపచున్నదని, కాలాగారు డెబువు చున్నారు. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగులపై చొర్యపు కేసులను మోపుటచే, విచారణజరుగుచున్నది. మోసము ముఖమున పోయిన, 76,091 రూపాయలను, ప్రభుత్వమువారు రాని విక్రీకంద వడలుకొనిరి. ప్రభుత్వనేనకు లీతికన ధనము పంపించుటవలన, ప్రజల కెంతసప్లము గలుగుచున్నదో యూహింపవచ్చును. ఇటీవల సప్లమును ఇండియా ప్రభుత్వముతో పాటు, రాష్ట్రప్రభుత్వములుగూడ భరింపవలయునని, కాలాగారు భావింపచున్నారు. మొత్తము మూడ ప్రభుత్వపు లెక్కల ఫితి మిగుల హీనముగ నున్న నని విటత ముచున్నది. పరిపాలనాసౌష్ఠవ

మున కిది నిదర్శనము గాజాలదు. ప్రభుత్వోద్యోగులను త్రాన్సు ఫరు చేసినపుడు, సామానుల గరిష్టపు బరువుకు గాను ఛార్జిముదరా తీసికొనుచున్నారు. కాని, వీరింత సామ్యు ఖర్చుపెట్టిరా లేదాయని కనుగొనుటలేదు. ఇకముందునుండియు ఖర్చుకు సంబంధించిన రసీదులను జాపవలయునని కాలాగారు గోరుచున్నారు. ట్రెజరీ తనిఖీలు బాత్తుగ తృప్తికరముగ లేవని వీరి యుద్దేశ్యము. క్రొత్తచక్రములను ప్రభుత్వమువారు కొనిరట. అవి నిరుపయోగమగుటచే, వాపసునీయబోగ, వాని సమ్మింకంపెనీవారు తీసికొనక బోయిరట. అంతటనవి స్టోర్సుకాఖకు బంపగ, మూడవ వంతు ఖరీదయినను రాలేదట. ప్రభుత్వోద్యోగి, 220 జతల చక్రములకు ఆర్డరును బంపునపుడు, తప్పమాదిరిల నేల బంపవలయును? సామ్యునీయ వలసి రాకబూర్వమే, ముప్పది రెండు వేలరూపాయల నేల రాబట్టవలయును?

ప్రభుత్వోద్యోగిచర్య చాల అక్రమ మని, ప్రభుత్వమువారు డెలివీ, యూరుకొనిరి. సబ్ అక్కౌంటెంటుగా రొకరు ఏబదిరెండువేల రూపాయలను సబ్ ట్రెజరీనుండి నాలు సంవత్సరములలో మింగివైచిరి. ఈకాలములో ఏడురు సబ్ ట్రెజరీ ఆఫీసరులు పనిజేయుచుండిరి. ముగ్గురు వేర్వేరు డిప్యూటీ కమిషనరులు నాలుసారులు తనిఖీజేసిరి. లెక్కలు సరిగ నున్నవని, డిప్యూటీకమిషనరులు మూడు తనిఖీలలో వ్రాసిరి. కరెన్సీ ఛెప్టుబుక్కు షిష్యులుల ప్రకారము, అంతయు తిన్నగ నున్నదని వ్రాయబడెనుగాని, కరెన్సీ ఛెప్టులో ఎంత నిలువ యున్నదో వ్రాయబడలేదు. సబ్ ట్రెజరీ యుద్యోగులు ప్రభుత్వపు ఆర్థిక క్షేమమును పాటించకబోవుటచే, ఇట్టి దురవస్థ దాపరించె నని, కాలాగారు తలచుచున్నారు. 1926 సంవత్సరపు డిసెంబరులో 76700 రూపాయలు సబ్ ట్రెజరీనుండి అపహరింపబడినటుల ప్రభుత్వమువారికి డెలియవచ్చెను. సబ్ అక్కౌంటెంటునుండి 609 రూపాయలు రాబట్టబడెను. మిగిలిన 76091 రూపాయలు రానిబాకీకంద ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రద్దుజేసిరి. సైన్యాధికారిజీతమును, అల్ల వెన్నులును మిలిటరీ శాఖకంద ఖర్చుపడుచుండ, అతని ఇంటి ఖర్చును సామానుఖర్చును సివిలుశాఖకంద జేర్చబడుచున్నవి. ఇట్టి లోపమును తొలగింపవలయునని, కోరబడెను. డిల్లీని విశేషవ్యయముతో నిర్మించిన సంగతి, ఎల్లరకు తెలిసినవిషయమే. భవనము సంతను చలవరాతిమయము జేసినందుకు తగిన లెక్కలే లేవట. దీనికంద రెండు లక్షలకు బైగ సప్లము వచ్చెనట. వ్యర్థపుఖర్చు చాల జరిగెనట. డిపార్టుమెంటువారు చేసిన ఖర్చుకన్న కంట్రాక్టరులు చాల తక్కువఖరీదుతో చలవరాతి పనులను చేయింపగలిగిరట. భవననిర్మాణ సంఘమువారు వ్యర్థపు ఖర్చును సమర్థించిరి. కాని ఆడిటుతనిఖీ, సమయమున ఇందుకు సంబంధించిన విషయములనే తెలుపలేదట. భవననిర్మాణసంఘమువారి వాదమును, ఆడిటులో యోచించుటకే అవకాశము లేకబోయెను. ఆర్థికశాఖ యంత లోపభూయిష్టముగనున్నపుడు, పూర్తిసంస్కరణము జరిగినగాని ప్రయోజనముండదు. పబ్లిక్ అక్కౌంటుల కమిటీవారెట్టి నలహాల గావించెదరో చూడవలయును.

స్థానిక స్వపరిపాలనము

స్థానిక స్వపరిపాలనము నేటివీరకాయవలె నున్నది. అది స్థానికమునుగాదు, స్వపరిపాలనమునుగాదు. లోకలుబోర్డులు మ్యునిసిపలు సంఘముల దస్థితిని, సర్ పాత్రోగారు గుంటూరు సమావేశ శమునందు బాగుగ వివరించిరి. ఇంతకు పూర్వము స్థానిక స్వపరిపాలనము గ్రామములందరంభముగాలేదు. పట్టణములలో బెరిగి, పల్లెలకు బ్రాకుటచే, అయ్యది ప్రజల కుపయోగాకారి గాలేదు. గ్రామమే, దేశమునకు బునాది గావలయు నని, పాత్రోగారు వాదించుచున్నారు. బ్రిటీషు పరిపాలనపు అపజయమునకు, గ్రామమును బునాదిగ తీసికొనకబోవుటయే ముఖ్యకారణ మని, పాత్రోగారి తలంపు. స్థానిక స్వపరిపాలన మింతవరకు ముందుకు బోకుండుటకు, ధనాభావమే కారణ మని, పాత్రోగారు నమ్ముచున్నారు. లోకలుబోర్డులకు తగినంత స్వేచ్ఛగాని తగినంతడబ్బుగాని లేకున్నది. నియోజకవర్గము సంకుచితముగనున్నది ఎన్నికపాక్ష-విస్తారముగలేదు. ఎక్సైజురివిన్యూయో కొంతభాగమును స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘముల కొనగవలయునని పాత్రోగారు గోరుచున్నారు. కాని, కళంకభూయిష్టమగుఎక్సైజు రాబడిని అసలే దొంగింపవలయునని కోరుచు, స్థానిక సంస్థలను దీనిద్వారా భరింపవలయునని వేరొకవంక గోరుట పరిహాసాస్పదముగ నుండును. ఎక్సైజు రివిన్యూను మెంచుటకు, పాత్రోగారి సూచన యొక సాకుగ పరిణమింపవచ్చును. ఇటీవల ప్రచురింపబడిన లోకలుబోర్డుల సవరణ చట్టము నిర్దేశమును పాత్రోగారి విమర్శనతో ప్రాజ్ఞులెల్ల రేకీభవింపక మానరు. స్థానిక స్వపరిపాలనము ప్రజలను స్వపరిపాలనమునందు సుశిక్షితుల గావించునని, పాత్రోగారు తలచుచున్నారు. స్వతంత్రదేశములలో పాత్రోగారి సిద్ధాంత మక్కరకు వచ్చినను, పరాధీనదేశములలో సది యుపయోగింపజాలదు. స్థానిక సంఘములు ప్రజలకు కొంతవరకుపయోగించినను, రాజకీయస్వపరిపాలనము లేనిది ఇది అభివృద్ధి గాంచుట దుర్లభమని, అనుభవము తేటవరుచుచున్నది. లయెనల్ కర్మిసుగారు గూడ యీసంగతిని అంగీకరించిరి. అందుచే ప్రజల్లెరును స్వరాజ్య సంపాదనకై యాపచ్ఛక్తిని వినియోగించుట శ్రేయస్కరము. ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానము నిలిచియుండువరకు, పాత్రోగారు కోరెడి స్థానిక సంఘముల స్వేచ్ఛగాని, వాని ధనసాపదగాని పెరుగుట కవకాశ ముండదు.

కళావంతులు

ఆంధ్రదేశమున కళావంతుల సంఘమునందు నూతన ప్రబోధము గలిగినది. మహాత్ముని అనహా యోద్యమమునకుఫలముగ వ్యాపించినయద్యమములలో, మద్యపాననిషేధము, అస్పృశ్యతా నివారణమును ముఖ్యముగ పేర్కొనవచ్చును. నిమ సంఘమునుండి వ్యభిచారవృత్తిని పారద్రోలి, గౌరవముగ జీవించుటకై, కళావంతులప్రముఖులు పట్టుదల సూపుచున్నారు. ఏసంస్కరణ మయినను, సంఘపు మధ్యనుండి వెలువడు నపుడే సత్వర వ్యాప్తిగాంచును. వెలుపలనుండి, ఎంతప్రయత్నము నలిపినను విశేషలాభ ముండదు. నిన్నటిదినము

గుంటూరులో జరిగిన కళావంతులసభ కథ్యక్షత వహించి, గౌ. వేమనరపు రామదాసువంతులుగారు కళావంతుల సంఘమువారికి తగుహితవు నొసగిరి. నం స్కం గణము వలదను వారు నలుపు వాడ. మొత్తం స్వారసా, వీరు చూపిరి. కళావంతులలో జరిగిన ప్రబోధమునకు, ప్రభుత్వమువారు పలురీతిగా అభినందనలు. దేవదాసీల పెంపుడును నిరుత్సాహములకు పీనుగోడును నవరింప వచ్చును. నాకే యీనాములను నేరీలుగ మార్చించియో, అనివాహితులగు స్త్రీల నృత్యము నలువకుండ నేరీలీతి ఏర్పాటు గావించియో, దేవదాసీల నుద్ధరింపవచ్చును. శరణాలయములను ప్రోత్సహించి పంపవచ్చును. దేవదాసీల వద్దతివలన, దైవభక్తికి తీరః కళగము వాల్చుచున్నది. దేవాలయములు క్రింది పుణ్యక్షేత్రములకు మారుగ, లోలత్వమును పెంచుటకు సాధనము లగుచున్నవి. మైసూరునం దిదివరకే, యావద్దత్తి నిరుత్సాహముపడెను. మరి కొన్ని సంస్థానములు గూడ విందుకు బూనుచున్నవి. కాని, బ్రిటీషు ఇండియాలో ఏసంస్కరణముయినను ఆలస్యముగ జరుగును. ప్రభుత్వమువారు శాసన చట్టమును ప్రశంసించుచో, దామే నష్టమును చట్టమును ప్రశంసించుచున్నది, రామదాసు వంతులుగారు వాద్యము జేసిరి. హిందూ సంఘమునకుండు తీరని కళంక మాపాదించెడి కళావంతుల ననుసరించి పాపములను చేసి, అన్ని వాతావరణములను బూనుకొని, వారిని పవిత్రవంతులుగ జేయుట ముఖ్యవశ్యకము.

నగలతూకము

బంగారుమును వెండిని తూచుటకు స్టాండర్డు తూకం నేర్పక పలయు నని, మద్రాసునర్తకులు గోరినమీదట, భూస్వామివారిదివరకు కాంపుబెల్ కమిటీని నియమించియుండిరి. దీనికి కాంపుబెల్ గారు అధ్యక్షులు. నారాయణదాసుగిరి ధరదాసు, ఎ.కొబెయిను, మె.కె.జి.స్మిత్తు, పన్నుఖండేటి, ముఖిలాల్, కోట ఆనందకృష్ణ చట్టిగార్లు కమిటీలో సభ్యులుగ నియమితులు. హిందూదేశమునం దెక్కడను నగల తూకమునకు స్టాండర్డు తూకల నేర్పరుచు చట్ట మమలుగో లేదు. కో-నవాకి, తూనికలను ప్రభుత్వము ముద్రతో నిచ్చుట ఆచారముగ మాత్రమున్నది. నగల తూనికలను తగ్గజేసి, స్టాంపు వేయుచు నగల తూనికలను గావించవలయు ననియు, చెన్నపులో దీనిని ముంగుగ ప్రవేశపెట్టి, ఇతరపట్టణములలో విచ్చుట వ్యాపార జేయవలయు ననియు కమిటీవారు గోరుచున్నారు. ఇంగ్లండులో నమలులోనున్న నియమములను చెన్నపాకానిలో అనుసరింపవలయు నని వీరిముద్దేశ్యము తూనికలను తగ్గజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఇన్ స్పెక్టరులను నియమింప వలయు ననియు, తక్కువతూనికలు గనుపించిన యెడల వానిని నశింపు జేయవలయు ననియు వీరు గోరుచున్నారు. కాని నిర్బంధముగ స్టాపింగును ప్రవేశపెట్టుటకు వీరంగీకరించుటలేదు. స్టాపింగుకు గాను, ప్రభుత్వమువారు ఫీజును వసూలు జేసెదరు. త్రాసుల విషయమునుగూడ చట్టమున హిందూ పరుపవలయు నని కమిటీవారు గోరుచున్నారు.

కాంపుబెల్ కమిటీవారి సూచనల నూర్చి తమ అభిప్రాయముల దెలుపదలచువారు సెప్టెంబరు 1వ తేదీలోపుగ, రివిన్యూబోర్డువారికి బంపుకొనవచ్చును.

హైకోర్టు చట్టము

“న్యూయిండియా” పత్రికకు జేరిన ప్రత్యేక వార్త ప్రకారము, హైకోర్టుల చట్టమును ఉపసంహరించుకొనుటకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. రిజర్వు బ్యాంకు చట్టమునకు పట్టిన గతియే, హైకోర్టులచట్టమునకుగూడ పట్టెను. రిజర్వు బ్యాంకు చట్టమునందు శాసనసభవారు గోరిన మార్పుల సంగీకరింపక, ప్రభుత్వమువారు చట్టము ననలే ఉపసంహరించుకొనిరి. హైకోర్టుల చట్టము బ్యాంకు చట్టములకును హైకోర్టు వకీలులకును మధ్య గలభేదమును తొలగించెను. ఉభయులును ప్రధానన్యాయాధిపతు లగుట కవకాశ మిచ్చెను. కాని, ఇట్టియవకాశమును సివిలు సర్విసు ఉద్యోగులకు గూడ నిచ్చుటచే, దేశము నందు అసమ్మతి వెలువడెను. న్యాయశాఖను కార్యనిర్వాహక శాఖ నుండి తొలగింప గోరుచున్న సమయమున, సివిలు సర్విసు ఉద్యోగులు ప్రధానన్యాయాధిపతు లగుట, మిక్కిలి అనుచితముగనుండును. ఇట్టి ఏర్పాటును తీసివేయవలయునని భారతీయప్రముఖులు గోరిరి. రాజోపు భారతశాసనసభలో గూడ నీ విషయము చర్చకు రానున్నది. ఇట్టి స్థితిలో దేశము గోరిన మార్పును గావించి, వకీళ్లకును బ్యాంకులకును గల భేదము తొలగించిన సరిపోయెడిది. అందుకుమారుగ, చట్ట మనలే రద్దుచేయబడెను. ఇది ఎంత విశదమో యూహింపవచ్చును. హిందూదేశమున ప్రజాభిప్రాయము సఫలమగుట దుర్లభ మని దీనివలన విదితమగుచున్నది.

వ్యవసాయవిచారణసంఘము

వ్యవసాయ విచారణ సంఘము వారి రిపోర్టు ఏపత్తమువారికి తృప్తి గొలిపినటుల గనుపించదు. సర్ లల్లాభాయి శ్యామలదాసుగారి విషయమై ముచ్చటించుచు, కమిషనువారి రిపోర్టు ఆశాభంగ కరముగను, అసంతృప్తికరముగను, శుష్కసిద్ధాంత పూరితముగ నున్నదని దెలిసిరి. ప్రస్తుతపు భూస్వామ్య పద్ధతినిగాని, పన్నుల పద్ధతినిగాని, కమిషను వారనలే విచారించ లేదు. రయితులముఖభాషలను తొలగించు తెలులో, వీరి ఆర్థిక స్థితిని చక్కబఱచు తెలులో, వీరు సూచింపలేదు. ఇంతకు పూర్వము వ్యవసాయపు డైరెక్టరుగ బనిచేసిన డాక్టరు మాను గారును అసంతృప్తి నే సూచించిరి. హిందూదేశమున వ్యవసాయ మేవిధమున అభివృద్ధి జెందవలయునో, కమిషనువారు స్పష్టముగ దెలుపరయిరి. గ్రామ పునర్నిర్మాణ పథమును వీరు నిరూపింప రయిరి. మామూలుగ అన్ని కమిషనులవలన గలిగిన ఫలమే, దీనివలనను గలుగునని చెప్పవచ్చును.

విచిత్రకారణము

గత మంగళవారమునాడు బ్రిటీష్ కేసు వీచిలో కార్మికులకు సంబంధించినసభ జరుగవలసి యుండగ, 144 కేసును క్రింద నిది నిషేధింపబడెను. ఏరాజు కీయపత్తమువారు గాని యీసభ నేర్పరచి యుండ

లేదు. కార్మికుల క్షేమము గోరువారు, అబ్దుల్ లతీఫ్ ఫరూకీగారి అధ్యక్షత క్రింద నీ సభను జరుపయత్నించిరి. కాని, రెండు రాజకీయకక్షలు రెండుసభల జరుపదలచెననియు, సైమను కమిషను రాకకు బూర్జుమువలే రెంటికిని సంఘర్షణము జరుగుననియు, సి. ఐ. డి. ఇన్ స్పెక్టరుగారు దెలుపుట కెట్టి కారణము లేదని ఫరూకీగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు. ఇందు పక్షభేదములకవకాశమే లేదు. మద్రాసు నాయకులు కార్మికులకు తగిన హితవు నొసగి, వారికి సరియగు మార్గము బోధించుట కవకాశము దప్పెను. సభలను నిషేధించుటయ గాక, అందుకుగాను నిరాధారముగు హేతువుల దెలుపుట వలన, లా ఆర్డరు నిర్వహణపద్ధతులపట్ల ప్రజలకు విశ్వాసము దొలగుట వింతగాదు.

దేశాయిమంత్రి : బడ్జెట్

బడ్జెట్ ప్రశ్నకొరకు, శాసనసభ్యులు రాజీనామా నిచ్చినను, మంత్రులు రాజీనామా నీయరయిరి. వారు తమ పదవులను వశములకు ఉద్యుక్తులు గాకబోయిరి. తమ చేతగానితనమును అంగీకరించి యూరుకొనక, విద్యా శాఖకును బడ్జెట్ సమస్యకును సంబంధము లేదుగాన, తాము రాజీనామా నీయనక్కరలేదని, దేశాయిగారు సమాధానము జెప్పట కధుంగిడు చోద్యము. భాంబాయి ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధములకు బూనుచో, దేశాయిగారు మాత్రము దీనికి బాధ్యత వహింపనక్కరలేదా? ప్రభుత్వమునందు మంత్రులుగూడ భాగస్వాము లగుటచే, ప్రభుత్వపు చర్యలకు వీరుగూడ బాధ్యు లగుదురు. ఇట్టిస్థితిలో బడ్జెట్ రయితుల పట్ల దేశాయిగారికి నిజముగ సానుభూతియున్నచో దానిని రాజీనామా మూలముననే వ్యక్తపరుప గల్గుదురు.

దేశభాషలను అభివృద్ధికి తెచ్చుట

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమువారి ప్రయత్నములు
తెలంగాణ, జూలై 28:— మైసూరు : కర్ణాటకల యపు వెనెలుపమాదేశము నేటికీ నమ జరిగిన దేశభాషలను అభివృద్ధి చేయవలయుమై ఆలోచించుటకు కర్ణాటక ఒకటి పథమ సమావేశపడవలయునని ఒక తీర్మానము ఏర్పడినది. ఆ తీర్మానము ఆ తేదీనాటికి అన్ని ప్రాంతములలో దేశభాషాపండితులు ఈ సభకు ఆహ్వానింపబడెదరు. (ఆ. ప్రె.)

సర్ హెయిలీగారు సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు అయ్యెదరా!

సిద్ధా, జూలై 30:— సర్ హెయిలీగారు సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరుగ నియమింపబడెదరని యు, సర్ జె. ఫ్రీడిమాంటు మెన్సింగు ంబాలు గవర్నరుగ నియమింపబడెదరని యిరువురును రెండు రుసుములలో ప్రభుత్వపు టుత్త పులు ప్రకటించబడును (ఆ. ప్రె.)

ఖిలభారత గోరక్షణసంఘము

దీనిని రద్దుపరచి గోనేవాసంఘము నేర్పరుచుట
ఈ నెల 25-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8¹/₂ గంటలకు పబ్లిక్ ఆశ్రమమునందు భారతగోరక్షణ సంఘమువారు జరిగినది. ఈసంఘము తనపేరు సార్వకమ అనలు బాగుగా పనిచేయు గలిగియుండలేదుగాన దీనిని రద్దుపరచవలెనని తీర్మానము సభలో తామోడింపబడెను. గోనేవాసంఘ మను మిరియొక సంఘ మేర్పరుపబడెను. దీనికి గాంధీ హాత్మన్ అధ్యక్షునిగను వాట్టి దేశాయిగారిని కార్యదర్శకును ఎన్నుకొని 17 గురు గుర్ఖులుగా నెన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

ఈజిప్టు పార్లమెంటు

ఇంకను ఉన్నది

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

అండర్, జూలై 30:—కయోలో తంజివార్త లిట్టు చెలువుచున్నది. కనలు, రాజ్యాంగపథలో చట్టాలుగ నన్న 200 మంది పార్లమెంటు సభ్యులు సభకు చేరుబడినారు, ఒకవ్యక్తి ఇంట్లో సమావేశమై ప్రభుత్వమువారు ఆంతువిధించిన నిన్న సాయంత్రము గూడే. పార్లమెంటు ఇంకను ఉన్నదని తీర్మానించిరి. రాజ్యాంగవిధానము ప్రకారము సమావేశమగుటకు అధికారమున్నది. జూలై 19 న రేడి ప్రకటనము రాజ్యాంగవిధానమునకు విరుద్ధముగ ఉన్నదని ప్రభుత్వము రాజీనామా చేయవలెనని ఏకావసరమున చేసినది, విదేశాంగ విదంబడికలను ప్రస్తుత మంత్రిగారితో చేసినచో చెల్లవు. నవంబరు 17 తేదీవరకు సభ జాపుకేసిరి. సభాసంతరము పార్లమెంటు ప్రారంభభూమి అందఱును తీర్మానములో సంతకము చేసిరి. తాము రాజ్యాంగవిధానమును గాఢాదేవమని అభ్యయమిరి. చివరవరకు గాఢాదేవమిరి. ప్రతిసభ్యుడు కంఠముతో ప్రాణమున్నంతవరకు రాజ్యాంగవిధానమును గాఢాదేవ మనిరి.

సామ్రాజ్య వాయువార్తా నము ద్రతంతివార్తా సమేళనము

(బీమునర్వసు)

అండర్, జూలై 20:—సామ్రాజ్య వాయువార్తా నము ద్రతంతివార్తా సమేళన నివేదిక కార్యకర్తలకు గొప్ప అనుకూలతని కలుగజేసెను. ప్రయత్నము విస్తరించుచు తేలుట గొప్ప యపకార మొనర్చినట్లు మనదనిరి. గురువారము కామన్సు సభలో చర్చించునపుడు తీవ్రముగ దీనిని ఖండించెదరట, కార్యకర్తలు సవరణను చెలిపెదరట.

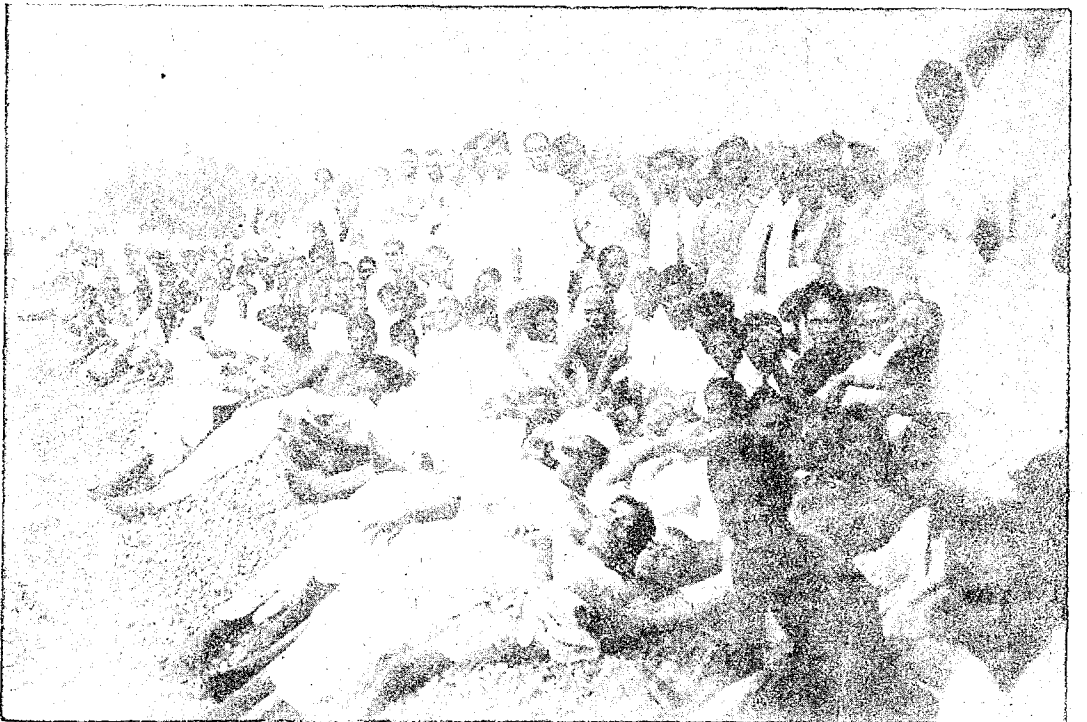
సామ్రాజ్య పార్లమెంటు రాయబారము

(బీమునర్వసు)

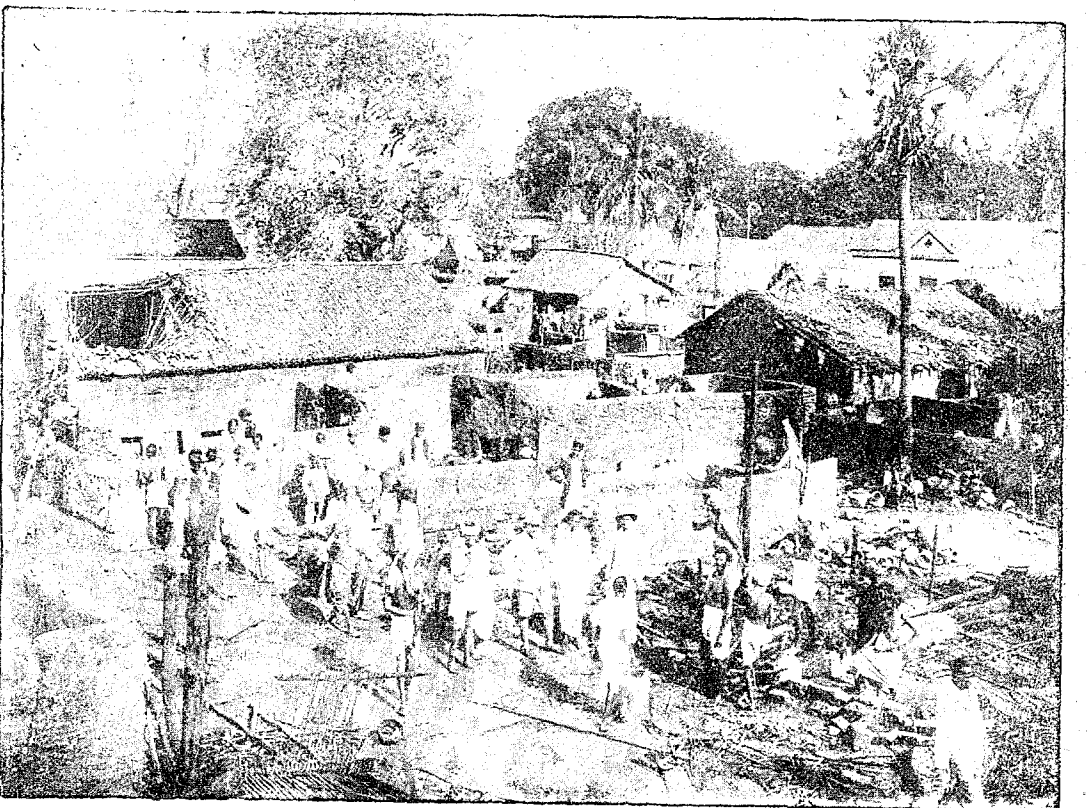
అండర్, జూలై 28:—కనడాకు సామ్రాజ్య పార్లమెంటు రాయబారము ఇండియానుండి పర్ దార్స్ లిండ్సే తివాను ప్రముఖులు, గోస్వామి, గాల్ వలేక్ వెడలెదరు. బ్రిటనునుండి కన్సర్వేటివు కార్యకర్తలుగూడ యుందురు. లిబరల్స్ ప్రాతినిధ్యము యుండదు. కన్సర్వేటివుల తరపున హోయోల్ యం ప్రభువు, లార్డు చాన్సలరు, బార్నిస్లెయిరు, పర్ బాల్ ఛాన్సలరులుగూడ కార్యకర్తలకు తరపున భాంక్షను క్షుభ్భు, తామస్ బాన్స్, థామస్ మెగార్లు పోయెదరు. విరిఫు ప్రీస్టెటుతరపున జి. జే. కోనలు, దక్షిణాఫ్రికా తరపున ఈ బాన్స్ గార్లు పోవెదరు. ప్రతిరాయబారమునకు ఒక బా య తు యుండును. ఈ సంవత్సరము భారత రాయబార బా య క ర్త్య ము చతురులు బువారిపై బడును. బ్రిటిషు కామన్వెల్తు కార్యకర్తలలో ఇతరుల గ్రహించిన యువశాసనము అతనికి పేరుచెచ్చినది. భారత బా యబారులు కనడాలో చేరినపుడు నిర్వోగములుగా నిజపరిపితులను బయల్పెట్టెదరనున్నారు. భారత రాయబారులు సాధ్యమైనంతవరకు మాట్లాడకుండజేయుటకు ఇండియా కార్యా అలక్షమువారు ఆలోచించుచున్నారు. ఇంతవరకు ఇచ్చట చమును బాలు గోస్వామిగారే వచ్చుటచేత, నలేకగా రెపుడువచ్చిన డి తెలియనందున వీరి కుత్సహముగలేదు.

ఏకాలో ఇంగ్లీషు సర్వసాధికతగైన అధికారులు నియోజకములు నియమించబడిరి.

అగస్టు 27, 28 తేదీలకు ప్యారిసుకువచ్చి యుద్ధవిమోచకులకు లొబడబడిన సంతకము చేయవలెనని కెల్లాగు వారిని బ్రియండుగారు ఆహ్వానించెదరు.

నాగపట్నమునందలి రైతు సేవకులు సత్కారము నలుపుట. (పి. ఎస్. ఎ.)

మైలాపూరుచేరువను నిన్న కొనప్పేటయందు సుమారు 200 యిండ్లు కాలిపోయినవి. గోడలు మాత్రము మిగిలియున్న యిండ్లు అగపడుచున్నవి. (జి. ఎస్. ఎ.)

పోలండు రషియా ప్రభుత్వముల కలహమా?

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

ఈసో, జూలై 28:—ఈసోలోయున్న పోలండు మంత్రి సోవియటు విదేశాంగ కార్యాలయమునకు బుకారినాగారు అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు పథలో చేసిన యువస్వామనకు ఆక్షేపించుచు లేఖ అందజేసిరి. పోలండు కమ్యూనిస్టువర్తమువారు యూరపు రైతులకు మందుసేనగ విర్వదిరషియాకు పోలండుకు యుద్ధమువచ్చుననిరి.

లంకామైగ పనివాండ్రు పనిలోనికి ఆగస్టు 12 నుండి రాకుండజేయుటకు నిశ్చయించిరి.

కనడా పార్లమెంటు రాయబారసమావేశమున వర్తక, ఆర్థిక, వలస పనులను ఆలోచించెదరట.

బొద్దును నిర్ణయించుటకు బ్రిటిషు బొద్దుగల యజమానులందరు ఒక జాతీయసంఘముగ ఏర్పడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఇస్లాము కాసనపరిశోధకార్థము వియత్నా విశ్వవిద్యాలయమున యూరపితును రీడరుషివును నెలకొల్పిరి. అట్లు చేయుట కిదే ప్రథమము

డేవిస్ కప్పవందము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

ప్యారిస్, జూలై 30:—డేవిస్ కప్పవందములో లోబెటు, బకో, టాగార్లు జిల్లా, వంటల్లను ఓడించి ప్రాంతు ఇచ్చుడు రెండు ఆటలను గెల్చెను.

బ్రిటిషు ఆర్థికపత్రమును కామన్సువర్గలో మూడవసారి ఆమోదించిరి.

డాక్టరు ల్యాంబుగారు క్యాంటంబ్రి ఆర్చిబిషపుగ వియమింపబడిరి.

రైల్వేపనివాండ్రు తమ వేతనములను నూటికి 25 శాతములు కంగీకరించిరి. ఇది ఆగస్టు 13 నుండి ప్రారంభమగును.

For High Class Diamonds and up to-date Jewellery
GO TO
Bapalal & Co.,
Dimond Merchants,
Gold & Silver Smiths,
216, China Bazaar Road,
Madras.

బార్లీ పన్నుల నిరాకరణము

సత్యాగ్రహము గుండుదెబ్బలకును చావుకును భయపడరు

ప్రజల కిష్టములేక హెచ్చునిస్తునివ్వబూనుట శోచనీయము

నర్మల్ సింగు సానుభూతి - సత్యాగ్రహమున భిక్షానించుట

బొంబాయి, జూలై 28:— అహమదాబాద్ నుండి తిరిగివచ్చినతరువాత పత్రికాపత్రికలో ముచ్చటించుచు కే. ఎమ్. మన్సి గారు యిట్లు చెప్పిరి.

బార్లీశ్రేణుల గుండుదెబ్బలకుగాని చావుకుగాని భయపడరు. ఆ ధీకులు ప్రభుత్వమువారివరకుల శాస్త్రకాని అవమానము జెందుకంటే ప్రాంతాగ్రహముకేను పంపిస్తుంటే యున్నాడు. ఉద్యమవాదకులను మహాత్ముడును వల్లభభాయి యా గౌరవనీయుడును పంపికిగాని యొప్పుకొనరు. వాయకులును జనాను గవర్నరుగారి బెడరింపులకు జంకరు. బార్లీశ్రేణుల ముగ్ధముగా నున్నారు. కొందరు ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యమార్గమునకు గడంగుదురని విని చాలసంతోషించినారు. ప్రభుత్వమువారు తమ బెడరింపుల నన్నింటిని ఆచరణయందుంచుచేరే జరుగు ఫలితమున కెవ్వరును భయపడుటలేదు. ప్రభుత్వమువారితో భీకరు తవ్వరేని పంపిచేసికొనిరేని వాటితో తమకు సంబంధము లేదని చెప్పటకుగూడ చాలమంది పంపిస్తుంటేయున్నాడు. రామచంద్రబట్టుగారు ప్రజలయొక్క యిష్టములేక హెచ్చునిస్తును ప్రభుత్వమువారియొద్ద నిరుప జేసేదననియనుట మహాత్మునికి చాలదుఃఖము గలుగజేసినది. వల్లభభాయిగూడ అదుర్దాయా పుటలేదు. కాపనపథలో సూరకుజిల్లా ప్రతిభు ప్రజలవక్షమున హెచ్చునిస్తును ప్రభుత్వమువారియొద్ద సుంపవలెనని విసుటకు శాకు చాలచింతగొనుచున్నది. ఇది నిజమే అబద్ధమే తెలియదు. నిజమేయనియెడల చాల ప్రమాదకరము. జేకర్ల క్రితానుభవము, నిశ్చలులనునగు సూరకు జిల్లాపథ్యలు ప్రభుత్వమువారి వలలోదగ్గరైనా తమ జిల్లాకు అపఖ్యాతినిజేయుండెదరని తలచెదను.

మన్సి గారు గవర్నరుతో సంప్రదింపుటకు పూజా చేసిరి. (ఆ. ప్రెస్.)
మహాత్మునికిని గవర్నరుకును హెచ్చుభేదము లేదు

మన్సి గారి యభిప్రాయము
బొంబాయి, జూలై 29:— పూనాలో గవర్నరుతో సంప్రదింపవచ్చిన మన్సి గారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధితో నీ పంక్తులు తెలియజేసెను.

గాంధీగారి వరకులకును గవర్నరు వరకులకును చాల భేదములేదు. పంపిజరుగవచ్చునని శాకింకను నిరాకరణగలేదు. కాపనపథలో సూరకు జిల్లాపథ్యలు గౌరవనీయుడును పంపికి బ్రహ్మప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు. సేనకుడ యిద్దరకు యిష్టమును మార్గమును కనగొన యత్నించుచున్నాడు. గవర్నరు యిచ్చిన గడువులోగానే పంపికొనిచ్చును. గవర్నరుగూడ పంపికి ఆకురజాపెను. (ఆ. ప్రెస్.)

నవజీవన్లో మహాత్ముని వ్యాసము

ప్రేమ ధర్మము అను సాధనములచే
సత్యాగ్రహ అహంకారపూరితముగు
ప్రభుత్వమును లొంగదీయవలెను

బొంబాయి, జూలై 29:— గవర్నరు బెడరింపులకు పంపికి క్రింద మహాత్ముడు యీ ఉదయము ప్రయోగపరిచిన పరిణామ పత్రికలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

భారతదేశములో ఉన్నత ప్రభుత్వవ్యవస్థగీయులు అను భవముచేత నైనను గుణపాతములను శేర్షుకొనరు. చావని భయములేనట్టియు, తమ భూములను, చరాశితిని పోగొట్టుకొని నందులకేమియు దుఃఖించనట్టి బార్లీశ్రేణులను గవర్నరు బెడరింపులను వింటుంటే ప్రలాపములను ఏమాత్రమును నొంచవలెవు. వీరి మాటలు ప్రజలను లొంగదీయకుటకులు వారిదీక్షను యిసుమడింపజేసినవి. గవర్నరుగారి యుపన్యాసము అహంకారపూరితముగానున్నది. శ్వాసాధరమైన అహంకారపదమున వి. ప్రజలు గవర్నరుగారి ప్రభుత్వములు అహంకారపదమున వి. ప్రజలు గవర్నరుగారి సూర్యము నవలంబించి తమకాలమును గోల్పోవకుండురగాక! శ్వాసాధరమైన సత్యము ధర్మము అను సాధనములచే సత్యాగ్రహములు ప్రభుత్వమును లొంగదీయవలెను. గౌరవనీయుడును పంపికి విలువైన పంపిచేసికొనుటయే ఉత్తమము. సేన తెలియజేసిన పంపిచేరితలకు ప్రభుత్వమునా కొప్పుకొనిరేని ప్రాంతాగ్రహమును (జి.ఎస్. ట్యాగ్రహము) విరమించవలెను.

భట్టుగారి యాదార్థ్యము
రామచంద్రబట్టు హెచ్చునిస్తును నిలఁయుంచేసేని యతని శాటంకపరచుటలేని విషయ ఆతడు ప్రజలకు మేలు చేయుచున్నాడని తేదాయనుట సంకేతాత్మకము. ఈస్వల్ప ప్రవృత్తితో ప్రభుత్వమువారు తృప్తినింది, పంపి కొప్పుకొనిరేని పంపిచేసికొనుటయే సత్యాగ్రహములకర్తవ్యము (ఆ. ప్రెస్.)

సానుభూతి సత్యాగ్రహము సాగింతుము

వర్మల్ సింగుగారు మహాత్మునికి వ్రాసిన లేఖ
లాహోర్, జూలై 28:— బార్లీశ్రేణుల సత్యాగ్రహమునెడల సానుభూతిజాతు భారతదేశములో వివిధరాష్ట్రములయందును కాపనలో యున్నవరకు పవలెనని లాహోర్ కాంగ్రెస్ వాయకు డగు వర్మల్ సింగుగారు మహాత్మునికి వ్రాయుచున్నాడు.

ప్రకాశనముల నతిక్రమించిన అవినీతికరముగాదో ఆచటములకు కాపనలో యున్నజేయుటకు పెక్కురు పంపిస్తుంటే రనియూ, వీరిలో స్వల్పపంఖ్యాఖలు రాబడివచ్చు, మొదలగు వాటి నతిక్రమించుటకు తయారుగ నుండెదరయి ఆతడభిప్రాయపడుచున్నాడు. (ఆ. ప్రెస్.)

మొహతా హార్ని మెన్ గారల ఉపన్యాసము

బొంబాయి, జూలై 28:— బొంబాయిలో యీ సాయంత్రము బార్లీశ్రేణుల సత్యాగ్రహము గురించి మాట్లాడుచు జమ్నదాస్ మొహతాగారిట్లు చెప్పిరి.

బొంబాయి కాపనపథలో గవర్నరు ఉపన్యాసము
ప్రజలను క్రోధమునకు పురిగొల్పినదై యున్నది. మరియూ చాల పంకుచిత భావమును ప్రదర్శించుచున్నది. బర్లెను హెడ్ ప్రభువు ఆజలననుసరించి జేయబడినదని కాకు తోచుచున్నది. బార్లీశ్రేణుల సత్యాగ్రహము వసము పహాయనిరాకరణమతో ప్రారంభించి 1922 సంవత్సరమున శాస్త్రజ్ఞుల స్యాతంత్ర్య పోరాటముయొక్క పునరుద్ధారణయే 1928 లో నిది జయప్రదముగా కొనసాగించబడును. వల్లభభాయి వరకులు కనీసపు వరకులు. ఈ వరకులను ప్రభుత్వమువారు కొప్పుకొను వరకు వసము పోరాట కొనసాగించవలెను.

బి. జి. హార్ని మెన్
గవర్నరుగారి యుపన్యాసము ధర్మపరిపాలనామూలముల కన్నిటికీ విరుద్ధముగానున్నదనిహార్ని మెన్ గారు నుడిచిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

జుప్తు నోటీసులు తీసివేసినందుకు సంవత్సరము శిక్ష
సూరకు, జూలై 29:— భూమి జుప్తు నోటీసులను తీసివేసినందుకు బార్లీశ్రేణులపై రెసిడెంటు మేజిస్ట్రేటు ఒకపత్యాగ్రహకాంతినివేసినకు సంవత్సరము శిక్ష విధించిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

విద్యకును బార్లీశ్రేణుల సమస్యకును సంబంధములేదు
అహమదాబాద్, జూలై 29:— మహాత్ముని మహాజనసభ వారు మంత్రులు రాజీనామా నివ్వలెనని చేసిన తీర్మానమునకు దేవాయుగారు తమకు చేతనైన విధము లన్నిటిచే పంపికొనిన ప్రయత్నించెననియు, ఆప్రయత్నములు విఫలమయ్యెననియు, బార్లీశ్రేణుల నిరాకరణోద్యమమునకును విద్యాశాఖకును సంబంధములేదుగాన తానురాజీనామానివ్వ నక్కరలేదనియు, చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

భారత వర్తక సంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము

ఆర్థికవిధాన మంతయు మారవలెను
బొంబాయి, జూలై 28:— భారత వర్తక సంఘాధ్యక్షుడు డాక్టర్ మోడీగారి సానమైన సెన్సాకొనబడిన లక్షికాశీ ప్రెస్ సీగారు వర్తకసంఘ సమావేశములో ముచ్చటించుచు బార్లీశ్రేణుల సమస్యవిషయమై యిట్లుచెప్పెను.
బార్లీశ్రేణుల రహితాంగమును, వారిశాయమును చాలాతరగతిపాల్పలు. ఈసమస్య పైకగుపడునంత నుబద్ధమైనదికాదు.

భూమిని స్వయంమనందలి ముఖ్యమూలములే తల్లికొందులు కావలసి యున్నది. పునర్విచారణ జరుగునపుడు ఆర్థికమును రాజకీయమును నగు తగాదాలు ఆశీకములు వచ్చుననట వల్లయు. భూమిమీద వస్తువును రాబడిమీదవస్తువును యంతభేదముండుట చాల అశాస్త్రీయము. 2000 రూపాయలు ఆదాయమువచ్చిన గాని ఆదాయపు పన్ను జేయుటకు వీలులేదు. భూమి యంతస్వల్పముయినను, (బతుకుటకుమాత్రమే పరిపూరితము, ఏమియు వినులకన్నను భూమిమీద పన్ను తప్పదు. ఈమాత్రముమీద శాధారణజీవితమే బార్లీశ్రేణుల శీకార భారతదేశ మంతటిలోను నిర్వహిధానము మారవలెను. ఈ సమస్య ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్టకును ప్రజాశాంతికి ప్రతిష్టకును మాత్రమే సంబంధించినదని తలచుట పొరబాటు, నూటికి రెండువంతులు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారికి భారబోయినవలెనని వీధిదర్శితుల జీవిత సమస్యయైయున్నది.

ఇప్పుడు వచ్చునీను ప్రభుత్వమువారికి రాకపోయిన నెట్లు దీని కి తోడు మద్యపానమును కొన్ని పన్నులలోగా నిషేధించియెడల చాల ఆదాయము ప్రభుత్వమునికి తప్పిపోవును. దీనికై శ్రాత్తమార్గములు కనగొనవలెను. కావున ఆదాయము ఖర్చు కంటిలోను ప్రభుత్వమునకు ఆదాయము జేయవలసియుండును. (ఆ. ప్రెస్.)

వాతావరణ సిద్ధి 1928 సం॥ జూలై నెల 30-వ తేది సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు
కె 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	కె 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	కె 24 గంటలలో వర్షము	కె 24 గంటలలో వర్షము	కె 24 గంటలలో వర్షము	కె 24 గంటలలో వర్షము
గోపాల్ పూర్	92	81	...	10.0	- 2.1
విశాఖపట్టణం	95	80	...	9.7	+ 0.6
కాకినాడ	98	81	0.1	8.8	- 2.2
మచిలీపట్టణము	95	81	...	5.8	- 5.5
కర్నూలు	98	74	...	9.9	+ 2.3
బళ్లారి	89	74	...	5.1	+ 1.4
అనంతపురం	...	...	...	6.0	- 0.4
కడప	97	78	...	4.5	- 2.2
నెల్లూరు	100	88	...	4.2	+ 0.3
మద్రాసు	102	82	...	8.8	- 2.4
కడపూరు	99	79	...	8.9	- 0.6
వేలము	96	74	...	6.8	- 0.4
కొయంబుత్తూరు	89	71	...	1.2	- 1.8
తిరుచనాపల్లి	98	79	...	3.4	+ 0.5
నాగపట్టణము	97	79	...	5.7	+ 2.6
మధుర	100	79	...	4.2	+ 0.9
పాంబన	87	80	...	2.0	+ 1.8
తిరునల్వేరి	...	...	...	0	- 0.9
తిరువేంగళము	82	75	...	18.8	- 8.8
కొచ్చిన్	88	74	...	22.9	- 17.9
కాలికట్టు	86	74	...	45.1	- 18.4
మంగళూరు	86	75	0.8	61.8	- 11.2
రెంగుళూరు	82	65	...	9.7	+ 2.8
మెర్కాట	70	61	0.1	46.5	- 19.7
కొడైకనాల్	67	51	...	5.8	- 8.7
కూనూర్	76	54	...	2.6	-

సర్కారులు:— కాకినాడలో 0.1" వర్షించెను. పగటి రాత్రివేడివి 2 మొదలు 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్:— బళ్లారి, కర్నూలులలో ముప్పు కట్టుకు నున్నది.

కర్నూలుకడ:— పగటివేడివి 4 మొదలు 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ నిన్న మదరాసులో 102, నెల్లూరులో 100 డిగ్రీలు ఎండగానెను. మద్రాసు నెల్లూరులలో రాత్రివేడివి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వీ. వీ. నారాయణ అయ్యర్, వహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

రంగున, జూలై 27:— బర్లీ భారత వర్తక సంఘపు ఆధ్యక్షులగు ఆడంబేహాజీపూడుగారు సింధియాస్థాన శాఖ గేమనుకంటే ప్రెజ్డెంట్ గా చేరిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

వేటపాలెం, "సెక్వో" ఈ మందు మొండి గనేరియా,
చిక్కు వవామినాం, నపుంభకత్తం జిత్తున్నం ప్రేమ సంక
నకోశ్వాదులకు గ్యూరంటి. 2-0-0 నిన్ను ప్రకటన చూడుతు

దేశవాద

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రాధాన స. వి. రామకృష్ణ

జూలై ౨౬:— ప్రాధాన స. వి. రామకృష్ణ 26 వ తేదీ రమ్యమున ఈ పట్టణమున విచ్చేసిరి. శ్రీయుత రామలింగా రెడ్డిగారికి ఆతిథ్యముండెను. ఆనాటిసాయంత్రం ప్రాధాన స. వి. గౌరవార్థము ముఖ్యతావహనము గొప్పపథ జరిగెను. శ్రీ యాత్రాధ్యక్షునిగా రెడ్డిగారి కధ్యక్షత వహించిరి.

క్ర. ప్రథమమున అధ్యక్షులవారు ప్రాధాన స. వి. కి ముఖ్య నిమిషాలిటికా రొంగున సుస్వాగతమునకు తమసంతకమును వెల్లడించిరి. ప్రాధాన స. వి. సభ్యులగుటచేత ముఖ్యని పాలిటికారితే గానివలదన గౌరవమునకు మరెక్కుడుగ పంత స. వి.చిహ్నమిది.

పిమ్మట పురపాలక సంఘమునకు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశీశ్రీరావు పంతులుగారు ప్రాధాన స. వి. కి సన్మానపత్రమును పంపిరి.

స్వాగతపత్రమునందలి కొంతభాగమును బొందుపరచుచున్నాడు.

మా ముఖ్యనిపాలిటికమున మే మెల్లము మీకు వృద్ధులైనామన స్వాగత మొనర్చుచున్నాము. ఈ దేశమెన్నగు చున్న దున్నామోడను, దుర్గంధమును వెదజల్లు జలదారులలో డను, గోడనుండులను దీనిపు సభ్యులతోడను, పసిపిల్లలకు ఓరవూలు చెప్పించుటతోడను తంటాలుపడుచున్న మేము ప్రపంచమునందలి ప్రఖ్యాతిగడించిన తమబోటి శాస్త్రజ్ఞులకు స్వాగతమొసగి తమసంతకము కొనియాడనియవలయునని మనవి చేయుచున్నాము.

అయ్యా, ఆంధ్రజాతి అభివృద్ధిచెందినదీనిములలో కృష్ణ కు అద్దరిని గొప్పవిశ్వవిద్యాలయము నెలవీయించి నెలవీయించి ఇప్పుడు ఆంధ్రజాతి గౌరవమునకు తగినటులు విజ్ఞానమును విస్తరింపజేయుటకు కృష్ణకు యిద్దరిని విజయవాడయందు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నెలకొల్పబడినదియు మనవిచేయుచున్నాము.

తాముగానినీ శాస్త్రసరిశోధనల నన్నిటిని వివరింపవీలులేకున్నా, తమయొక్క శాస్త్రజ్ఞానము ప్రపంచమునందలి అన్నిదిక్కుల వ్యాపించి భారతదేశమునకు గొప్పకీర్తిని తెచ్చినదియు, పరరాజులచాలన క్రిందనున్న దేశమునందలి విజ్ఞానాంకురము లింకను మిగిలియున్నవని తమవలన వెల్లడియగుచున్నదని సంతసించుచున్నారము. తమరు మా రాజధానికి చెందినవారగుటచేసియు తమయందు ఆంధ్రత్వముగూర్చి వినిపియున్నదనియు మా యాశీర్వాదము.

మాకు తమను స్వాగత మొనర్చుటకు అవకాశ మొసగినందుకు తమకు కృతజ్ఞతను వెల్లడించుచున్నాము. ప్రాధాన స. వి. రొంగున ప్రత్యుత్తరమునందలి కొంతభాగమును ఇందు వ్రాయుచున్నాడు.

అగ్రాధికారి, కాశీశ్రీరావుపంతులుగారు, పురపాలక సంఘసభ్యులారా స్నేహితులారా!

నేడు నన్ను ఇక్కడికి ఆహ్వానముచేసి నాకొనంగిన ఘనమైన గౌరవమునకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాడను. వై (ప్రాయులకును రాజప్రతినిధులకును గవర్నరులకును రాచకార్యధురంధరులకును మాత్రమే యీలాటి సన్మానపత్రము లొసంగబడునని నేను తెలుచుచుంటిని. కాని నాలాంటి సామాన్యమయిన యాహ్వానమునకు సన్మానపత్రమునొసంగబడుటవలన ఆయధి ప్రాయము నేటితో మారిపోయినది. నేను ఈ రోజున "New Radiation" అను విషయమునుగూర్చి ఏదీయముచ్చటగు సందర్భమున నాకు పురపాలక సంఘమువారు సన్మానపత్రము నొసంగుట చూచి నామనఃపూర్వకమైన కృతజ్ఞతను వెల్లడించుచున్నాను.

అయ్యా మీరు నాచే నొసర్పబడిన పనినిగూర్చి పొగడి యున్నారు. ఇప్పుడు మీకొక విశ్వవిద్యాలయము కలదు. మీరు ఈ ద్వయ ము తోడను, జలదారుల వాసనతోడను మాత్రమే కాలము గడుపుట నుగూర్చి ముచ్చటించియున్నారు. మీరు అది చతురతతో నున్నటులు భావించుచున్నారు. మనదేశమునందలి గొప్పపట్టణములందుగల పురపాలక సంఘములు మున్నగు గొప్ప సంస్థలు విశ్వవిద్యాలయముల ప్రోత్సాహసరిచి తోడ్పడుట విధియై యున్నది. గ్రేట్ బ్రిటనునందు క్రొత్తగ స్థాపించబడిన బర్మింగ్ హామ్ మార్చెస్టర్ మెన్ థేట్స్ కుమన్నున విశ్వవిద్యాలయముల అచ్చటకున్న పురపాలక సంఘముల కేక్రికొలది తోడ్పడుట నేనెరుంగుదును. నేను ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడే నగుటచే ఈహేలునందు ప్రారంభోత్సవము యుపబడిన మొదలు నేటిదనుక జరిగిన అభివృద్ధినిగూర్చి నాకు బాగుగ తెలియును.

దేశవాద పురపాలక సంఘము విశ్వవిద్యాలయమునకు ధర్మమునొసంగి తోడ్పడుటకు చాల సంతసించుచున్నాను. ఇతర దేశములకు తగిన యోగ్యులనంది విజ్ఞానాభివృద్ధికి తోడ్పడు సభ్యులతో దేశవాద సెల్లెషిప్పు అను పేరుతో నిచ్చిన

విద్యుడు చాల ప్రశంసనీయునువున్నది. నావద్ద ఒకప్పుడు ధర్మార్థగ నుండిన ఇచ్చాపురపు రామకృష్ణ రావునకు విద్యార్థి వేతము నొసంగుట నాకు పరమపంథోపమై యున్నది. ఇతను విజయనగరం నుండి గానవారి కాశీశ్రీరావు అయ్యతనైన తెలిగల విద్యార్థిగ పరిగణింపబడెను. అప్పుడు ఈయనకు తగిన ఆచారము లేమిదో కలకత్తా యూనివర్సిటీ సైన్సుకాలేజిలో చేరి యం. ఏ. పరీక్షలు బంగారు పతకమును సంపాదించెను. ఆంధ్రుడు గనుక నాకెంతయందు అభిమానము మోపునకుండెను. విజ్ఞానాభివృద్ధికి ఇతరవలె మరెవ్వరు కష్టించినవారు లేరు. చిన్నచీకటిగడిగి ఒక్కపంపత్తరముకష్టపడి పనిచేసెను. పిమ్మట పాట్నా విశ్వవిద్యాలయమునందు ఆయనకు మంచి ఉద్యోగమును సంపాదించిరి కాని ఆ ఉద్యోగమును విడిచిపెట్టి ఆంధ్రదేశేనేవచ్చెయవలెనను తలంపుతో పరియెన ఆంధ్రపుట్టణ దననిపించుకొనుటకు ఆ ఉద్యోగమును మాని దేశవాద పురపాలక సంఘమువారిచ్చిన విద్యార్థి వేతనముతో ఇతరదేశమునకు విజ్ఞానాభివృద్ధినిమిత్తము వెళ్లియున్నాడు.

మరియు దేశవాద పురపాలక సంఘమువారు విశ్వవిద్యాలయమునకు డెబ్బది అయిదు ఎకరముల భూమిని యిచ్చిన మనిరి. అది సభ్యుల యుండవలసిన దేశాని విశ్వవిద్యాలయ కార్యసానము గూర్చిన సందేశమువలన ఆగిపోయెను. త్వరలో అగ్రోధిక సభలకు కాగలదనియు ఇతర పట్టణములు ఈ పట్టణమునందే కార్య స్థానమును తీసికొని పోయినను దేశవాద పురపాలక సంఘముయొక్క ఘనముకు ఔచిత్యమునకు మాత్రము వచ్చెను తగినపరాలపు. మనదేశముయొక్క సాభాగ్యము మనవలననే పెంపొందగలదు. కలకత్తాలో నున్న సైన్సుకాలేజి మన ఆనందగజకలివలన నే స్థాపించబడినదై యున్నది.

అదృష్టమువలననే దురదృష్టమువలననే కలకత్తాపట్టణమున ఆకాలేజి ఉన్నది, అది ఆంధ్రులదే అచ్చటికి భారత వర్షమునకు చెందినదికలదుండి అన్నిజాతులవాడు, అన్ని మతములవారు నచ్చి సజన ఆదరమును పొందుచున్నారు. డా||రు వై వెంకట్రామయ్య, డా||రు ఏ. యల్. నారాయణ, డా||రు రంగధామరావుగార్లు, అచ్చట విజ్ఞానాభివృద్ధి చేసినాని యున్నాడు. ఇప్పుడు అచ్చట నలుగురు ఆంధ్రులుగలరు. వారు ఆంధ్రదేశమునకు కీర్తిని తెచ్చెదరని నాయాశీర్వాదము. చాలమంది గొప్ప ఉద్యోగములను సంపాదించి మాచెరుకాని ఆంధ్రదేశమునందలి విద్యార్థులు గొప్ప ఆశీర్వాదములకు కలిగియున్నారని నేను చెప్పగలను. ఆంధ్రులకున్న దక్షిణ ప్రాంతవాసులకున్న చాలభేదము కలదు. దక్షిణదేశముల డబ్బును కూడలేట్టులయే పరమావధిగా నెంచెదరు. దమ్మిడివలనది సామ్యుగూర్చి నెంచెదరు. ఆంధ్రులన్నచో అబలకాదు. ఆంధ్రులు స్వాగత్యులు. త్యాగమే పరమావధిగలవారు. ఆంధ్రులు అనేక విధముల దేశమునకు గౌరవమును తెచ్చెదరని నాకు కోరికయై వున్నది పురపాలక సంఘమువారికి మరొకసారి నామనఃపూర్వకమున వందనముల నర్పించుచున్నాడను.

అధ్యక్షత వహించి శ్రీయుత రామలింగా రెడ్డిగారు ఇట్లు నుడిచిరి

డా||రు రామకృష్ణ గారు కేవలము ఆంధ్రులు, వారి తండ్రిగారు విశాఖపట్టణమునందు ఉపాధ్యాయులుగ నుండిరి. రామకృష్ణగారు విశాఖపట్టణమునందును మద్రాసునందును విద్యనభ్యసించి యుండిరి. ఛాన్ సెలరుగాని సి కీట్ నకు మెంబరులుగా నుండెడినవారి నామములను తెలుపుమని నన్నుడు రామకృష్ణగారిని ఆంధ్రదేశమునకు తెచ్చియుంటిని. ఈరోజున ఇంగ్లీషులో మాట్లాడనా తెలుగులో మాట్లాడనా అని రామకృష్ణగారు నన్నుడిగిరి. తెలుగు మాట్లాడి అభిప్రీతిగా నుండునంటిని. దేశభావలక్తి ఆందోళనచేయు ఈరోజులలో అరవమునందు మాట్లాడినను ఫరకా లేదంటిని. అరవములోకంటె తెలుగులో వాగునా మాట్లాడగలగుచునని రామకృష్ణగారు అనిరి. అందరికి అనుమలమైన భాష ఇంగ్లీషుగనక అందులో మాట్లాడమంటిని.

ఆంధ్రులు ఆశ్చర్యప్రాయములని రామకృష్ణగారు వచించిరి. ఆంధ్రులకు మంచికి చెడకు అదియే కారణము. మనము ఎంత ఉత్సాహముతో పని ప్రారంభించుచున్నా అట్టి ఉత్సాహమును కార్యసాఫల్యమునకు పట్టువలెనొందును. అదియే మనలోటు రామకృష్ణగారు మరొక ఉద్యోగమునుచేసి విశేషముగ ధనము సాధించియుండెనువారే కాని శాస్త్రజ్ఞులందు తమకుగల అభిమానమువలన ధర్మార్థము వదలివేసిరి. తమ యాదర్యములకై పాటుపడుచున్నారు. ఇది ఆంతయు శుభదాయకము. దేశవాద పురపాలక సంఘమువారి సొంగిన విద్యార్థి వేతనమునకు నేను కృతజ్ఞతను వెల్లడించుచున్నాను. వారు యీ విషయమును మార్గదర్శకత నందుకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాడను. దేశవాదవారు చూపిన ఈ మార్గమునుగూర్చి కలకత్తాలో వారికి చెప్పనటులు రామకృష్ణగారి కోరుచున్నాను. మన ఆంధ్రదేశమున అనేక పురపాలక సంఘములు కలవు. జమీందారులు కలరు. ధనికులుగలరు. వారెల్లరు దేశవాద పురపాలక సంఘమువారు విజ్ఞానాభివృద్ధికి చూపిన మార్గమును అనుసరించి వారి ధనమును సద్వినియోగమును ఏల చేయువాడనో నేను డిహింపజాలనున్నాను. మన దేశమునందలి గొప్ప శాస్త్ర

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షత

కేవలము ముండ్లకెరిటమును ధరించుటయే

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షత ననుక రోశాస్త్రజ్ఞులకుల భారణమువలె సాఖ్యకరముగా నుండెడిగాని క్రమక్రమముగా ప్రతిదినమున నా గులాబిపువ్వుల కేసులన్నియును వాడి రాలి పోవుచుండుటచే ముండ్లకెరిట సాగినది. ఇపుడది కేవలము ముండ్లకెరిట మేయైనది. దీని నెవరు ధరింపవలెనో జనకుడా లేక పుత్రుడా? నెక్కుడగుముఖముల గడిదీరిన అతిరథశ్రేష్ఠుడగు మోతీలాలు నెహ్రూగారా లేక క్రమశిక్షకు బడయుటయే గాక నిరుపమానముగు తన నీతి సంపదనలన దేశీయ యువజనుల హృదయ నా ప్రాబావ్యధి పత్యమునుగూడ బడయుగలిగిన యువకవీరుడగు జనమరలాలు నెహ్రూగారా! ఇపు డెల్ల వాడను శ్రీయుత వల్లభాయిపటేలు గారిని స్మరించుచుండుట సహజమే. "నల్లభాయిగారే నేటికేకమునందు యోధాగణియైయున్నాడు. భారతీయులందరను వల్లభాయిగారిపట్ల సంపూర్ణవిశ్వాసము కలిగియున్నారని మనమువిప్పవ్వకుగ దొరతనమునకు వెల్లడింపవలసియున్నది గాన వల్లభాయిగారి నే యెన్నుకొనవలెను." అని మోతీలాలునెహ్రూగారిక విమ్రునకువ్రాసిరి. వల్లభాయిగారి నెన్నుకొనుట కిపు డెట్టి అవకాశములేదు. అతడిపుడు మితిమీరిన కార్యభారమున చిక్కుకొనియున్నాడు. వాడ్తో సత్సాగ్రహకార్యముల నుండి ఆతనిదృష్టిని మరలించ నవకాశములేదు. దేసంబుకల లోపలనే వల్లభాయిగారికి సార్వభౌమని సన్మానగృహములలో (చెరనాలలు) దేనియందైన విడిచి యొసంగుటగూడ జరుగవచ్చును. ఈకీర్తిలములను జనమరలాలుగారు ధరింపవలెనని నేను ముఖ్యముగా కోరుచున్నాను. ముందుకార్యభారమును యువకులే వహింపవలయు. రానున్నవత్సరమున పరిస్థితులు చాలవిషమముగా నుండునుగాన మోతీలాలుగారే కార్యభారమును వహింపవలెనని మన సంగసోదరులు కోరుచున్నారు. దేశమున అంతఃలహములు తీవ్రముగ నున్నవి. అధిక బలంపవన్నుడును ధర్మశూత్రములను తృణీకరించువాడునగు శాత్రువు మనలనిపుడు మట్టకించి యున్నాడు. సంగరాష్ట్రమున కావడగలిగినపుడు కాపలయై నిలిచినవాడును అనుభవజ్ఞుడగు మోతీలాలుగారి నాయకత్వ విపుడు సంగరాష్ట్రమున ప్రత్యేకముగ గూడ న వ స ర మై యు న్న డి. మోతీలాలుగారి నే యిపు డెన్నుకొనవలె ననుటకు వలకొలది కారణములు కలవు భారతదేశమునకంతకును స్థితిగతులు విషమముగ నేయున్నవిగాని సంగరాష్ట్రమునకు విషమతరములగగూడకున్నవి మోతీలాలుగారు ధైర్యదాగ్ధ్యులగుకలిగియున్నాడు. మహామృదీయులగుగూడ ఆతనిపట్ల విశ్వాసము కలదు. ప్రతిపక్షులు నైకమాతని గౌరవించెదరు. తనవచోనై పూర్వముచే తరుచుగా నతడు ప్రతిపక్షులనుగూడ లోబరచుకొన గలిగియున్నాడు. అన్ని పక్షములవారికిని ఆతనియందు గట్టిసమ్మతము కలదు. ఆతనికి సమయస్ఫూర్తియును సమయానుకూలమును త్యాగమును చేయగల సత్సావమునూడ నున్నవి. రాయబారిగా నుండుటకు మోతీలాలుగారికంటె అర్హులిపుడు మరెవ్వరులేరు. గౌరవముతో గూడిన సమాధానమున కారడిపుడు నుముఖతను గూడచూపుచున్నాడు. అన్నిటికిని సంసిద్ధులైన దేశభక్తులగు సంగసోదరులుగూడ మోతీలాలుగారి నే కోరుచుండుటకు ఇట్టికారణపరంపరలే ఆధారమైయున్నవి. అతులగు యువజనులు కొంత కాలమువరకును సహనమును చూపవలెను. ఓరిమిని చూపినకొలదియు వారికి బలమధికమగుచునే యుండును. (మో. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా 26-7-28)

నబరత్తి సత్యాగ్రహ నియమావళి

కావలసినవారు ఒక అణాబిల్లను పంపవలెను

నబరత్తి సత్యాగ్రహ నియమావళిని ప్రకటించినపిమ్మట వానిని చూచి తమకు ప్రతులు పంపవలెనని చాలమంది వ్రాయుచున్నారు. ప్రతిని కోరువారు ఒక అణాబిల్లను ముందుగా పోస్టేజిఖర్చుల నిమిత్తము పంపవలెను. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా 26-7-28)

జ్ఞాతా నోకరగు రామకృష్ణగారి దేశవాద పురపాలక సంఘమువారు ఇట్లు గౌరవించినందుకు మరొకసారి నేను వారి నభినందించుచున్నాడను.

పిమ్మట దేశవాద మేకలు అసోసియేషన్ వారి స్వాగత పత్రము డాక్టరు చాల్లెగుగారిచే చదువబడినది. రామకృష్ణగారు ప్రత్యుత్తరమొసంగిరి. అట్లై "New Radiation" అను విషయమును గూర్చి రామకృష్ణగారు ముఖ్యతావహనమున యువస్వాగతమొసంగిరి. నీచే మాతనమగ గ్రహించిన మాత్రము ననుసరించి శాస్త్రజ్ఞులందరికీకూడ గలంగలవని చెప్పిరి.

వైస్రాయిగారి సంచారము

సూతన రైలుమార్గముపై ప్రథమపయనము

బాలహర, జూలై 27:—వైస్రాయిగారు అమావత బోవుటకై శేడుగయ విక్రీడికివచ్చిరి. ఖాడిపేటనుండి బాలహరకు శేడుబడిన సూతన రైలుమార్గమున వైస్రాయిగారి స్వేచ్ఛలు రైల్వే ప్రథమమున నడచెను ఈమధ్య ఇద్దరు ముయ్య క్కువగనున్నందున యీ ప్రయాణమునకు యిబ్బండి కలగునే మోయని భయపడిరి. కాని వైస్రాయి రైల్వేవారినిచ్చిన రో-చ్యాటులవలన అట్టి యిబ్బంది యేమియు లేకపోయినది.

ఇందుకు సంసారమున వైస్రాయిగారిని పశ్చాత్తాపము కలుగజేయుచున్నట్లు జరుగుచున్నది. వైస్రాయిగారికిగల న గుణములు ఇందుకుతో యుండును.

విశాఖపట్నంలో

విశాఖపట్నం, జూలై 27:—వస్తారు వస్తారు అని యెంతకాలమునాడో అనుకుంటున్న వైస్రాయిగారు రావడము శేరిలికి పంపించింది. కర్ణము కట్టెట్టును రజ. ప్రతినిధిగారి ప్రథమ పందర్శనపపయనమున వారికి కను సహృదయము పంపింపై పురమంతయు ఆత్మతృప్తిచూపగ నుండెను. వైస్రాయిగారి స్వేచ్ఛలురైలు సిన్న ఉదయము 7-80 గంటలకు వాల్తేకట్టెనులో చేరెను. జిల్లాకలెక్టరుగారు ఇతర జిల్లా అధికారులు మునిసిపలు అధ్యక్షుడు ముందుగలగ్గి రైల్వేబోర్డు ప్రభువు సర్ ఆస్తిను పొడవగుగా వాల్తేకట్టెనుద్ద వైస్రాయిగారికి కలనుకొని పశ్చాత్తాపించిరి. తరువాతి అం. 6.30 ని. తి. తనపనుతో వాల్తేకట్టె ముందుగలగ్గి విశాఖపట్నం బయట నుండి ముందుగా నానుకొండవచ్చిరి. వైస్రాయిగారు కొండ నెక్కి నాకాళేయ నిర్మాణకార్యములను చూచి. దారిపాటు గున మోసాములు కాలేజి ప్రాధమికవిద్యార్థుల యొక్క పుల నిలచియుండిరి. ఉత్సవము తిరిగి 9 గంటలకు వాల్తేకట్టె నేరమున బయటను. వైస్రాయిగారు భోజన సంతకము కొందిరు జమీందారులకు దర్శనమొసంగిరి తిరిగి 10-15 గంటలకు వాల్తేకట్టె మెయిన్ రోడుమీదుగ విక్టోరియా స్టాంకప్రదర్శనమున మునిసిపలు సహృదయము బయటకు వచ్చిరి.

దర్శనమున మునిసిపలు అధ్యక్షులు వారిని పశ్చాత్తాపించి బాలభటులు గౌరవపూర్వకముగ మార్గములంకరించి పందనములజేయ వైస్రాయిగారు మేడపైకి గొంపోబడిరి మునిసిపలు సంఘమువారు సహృదయమున చక్కని దంతపునగి డీ పైకెళిపై ప్రసాదించిరి. నీటిస ఫరాసు, దీపముల యొక్కటునకు, సహాధికారిమున పంతులుగై గోడట్టుటకు కేంద్రప్రభుత్వమునండి గ్రాంటుబిచ్చుని సహృదయమునందు కోరిరి. భూమిప్రయుక్త రాష్ట్రాధిజమము జేసినపుడు ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు విశాఖపట్నము కేంద్రస్థానముగా నుండెడిగని మూలపడిరి. వైస్రాయిగారు ప్రస్తుతము మునిసిపల మునిసిపలు సంఘప్రభువులందరిని వేర వేరగ అధ్యక్షుడు యెరుకవరచెను. పురపాలక సంఘము వైస్రాయిగారు పశ్చాత్తాపము జూడబోయిరి. ముందుగానే వైస్రాయిగారు వచ్చిరి స్వేచ్ఛలు రైలు 12-30 గంటలకు ముంపుడికి బయటదేరి మునిసిపలు అధ్యక్షుడు మునిసిపలు వివాహము వైస్రాయిగారిపేరు నుండెను.

పురపాలక సంఘముల యందు పురపాలక పద్ధతులు వారికి జయపురం ను హాజరవారు కళింగంబ, సిరిపుం జమీందారులు గోడ్డడిరి. పురములో అచ్చుబట్టు రంగులబాటలు, ఆర్మీలు కట్టబడెను. ఆర్మీలపై వివిధ వాక్యములు వ్రాయబడెను. అంగు కొన్ని ఆంధ్రదేశమునకు ముఖ్యపట్టులుగా విశాఖపట్నము తగిలున్నది “ఇండియా సామ్రాజ్యపు పర్యాటకమునకు తోడువున్నది” “ఇండియా స్వయం నిర్ణయధికారమునకు తోడువున్నది” “యదంతు మును. ఇండియా జేసిన సహాయము మునునకుడు” నిర్బంధకాములతోలింగపుడు. ఇర్విన్ ప్రభువు మర్యాదను మంచిదనమును ఇండియా మెప్పుకొనుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బేలూరు రైలుసంఘము విచారణ

కలకత్తా, జూలై 29:—గయన్ పేసు రైలు బేలూరునకు పదిపోయిన పందర్శనమున అరెన్ జేయబడిన 4 గురు ముద్రాయల కిరపున ముగ్గి మేడపైబునద్ద బామిమదిభానులు చాఖిలజేయబడినవి. సేరాలపూరులోనున్న కాగిగిలు నుయ్యనకు ఉల్లిపులు నిలుపుజేసిరి. ఇక్కడికి ముగ్గిలో 10 మంది అరెన్లుకాబడియున్నారు. అరెన్లుజేసిన 48 గురిలో 29 గురిని నడలిజేసిరి నలుగురిని బామిమదై విడచిరి. ఇంక కొందరిని అరెన్లు జేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

గొల్ల పటేలుగారు కలకత్తాచేరుట

కలకత్తా, జూలై 28:—భారత కావనపథ్య గ్రంథములం కాల్ వి. జి. పటేలుగారు శేరిలింగంపల్లి ఉదయం కలకత్తాచేరి. శేరిలింగంపల్లి మునుగోటి బాగ్గులు వైట్లక, అక్కను 14 వ తేదీ కలకత్తాకు తిరిగివచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర దేశ కళావంతులసభ

సానిమేళములను నిరశించుచు వివాహముల ప్రోత్సహించుచు తీర్మానించుట

గుంటూరు, జూలై 29:—ఆంధ్రదేశకళావంతుల ప్రత్యేక సభ శేడుగయను 7 గంటలకు కనకరత్నహాలునందు గాల్ జే. రామచాళు పంతులుగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. కళావంతులు చాలమంది స్త్రీలు పురుషులు వచ్చియుండిరి. సభకు వెంటటప్పయ్య పంతులుగారు అబ్బులుకరింగారు. ఎ. రంగరాధుమదల్యాగారు మున్నగు పెద్దలు సభ సలంకరించి యుండిరి. ఆ సభ సంగమ స్థానములగుటి. రాజగోపాలగారు సాగ్యగతో వ స్యా స ము సందు వ్యభిచారమును నిరశించుచు తమసంఘములోని బాలికలందరకు వివాహముజేసి సంఘముకు అభివృద్ధి లేవలెనని చెలిపిరి. రామచాళుపంతులుగారు అధ్యక్షుల స్యాసమును జదిపిరి. వీరవ సభకు వెంటటప్పయ్య పంతులుగారు. ఎ. రంగరాధ మదల్యాగారు, చెరకువాడ నరసింహంగారు ముఖములు మాట్లాడుక కళావంతుల బాలికల ప్రస్తుతమున్న స్థితిగూర్చి చెలిపిరి ఈ క్షణక తీర్మానములు సభలో ఆమోదంపబడినవి:—

- (1) జీవిత ఆంక్షాశీయ పథ్యంను గావించబడినట్లు వ్యభిచార వ్యాపారమును విడిచిపెట్టుకొనుచు భారతకావనపథ్యలో వివాహంపరచు. (2) దేవదాసీలకు వేవాలములందు నాట్యమాడుటగా నొసంగబడిన ఇవామలపై పన్నులు పుచ్చుకొను నాన్యముడ నీవి భాగ్యము తొగి ముచు కావనము గావించవలెను (3) నైపుత సంఘ ఉపాధు వచ్చినపుడు నాట్య మేళములు యేర్పాటుచేసి వారి భర్తను నిరశించుచు వేరొక తీర్మానముగలదు. (4) మదరాసులో నేర్పడిన దేవదాసీల సంఘములకు తమ సంఘముకేరపు నాట్యముల కధికారము లేనిది అగు తీర్మానము గలదు. (ప్రీ ప్రెసు)

TENDERS. TENDERS NOTICE.

Sealed tenders are invited for the "construction of a Bridge of 19 spans of 70 feet each across the Muniyeru river at Keesara at mile 68/3-5 of the Masulipatam Hyderabad Trunk Road" estimate Rs. 730 lakhs. The selected tender will have to do work worth about Rs. 380 lakhs, as he has to carry out all items of work as per estimate excepting steel superstructure (including fabrication and conveyance) machinery, tools and plant, contingencies, petty supervision and establishment, which will be arranged for by the Department.

Plans, specification, estimates and other particulars regarding the work are available for reference in the Kistna District Board Engineer's Office, Chilakalapudy, whereof form of tender can be had. Tenders should state at what percentage of the estimate rate for each item of work they are willing to undertake the work.

Tenders should send along with the tender a challan for Rs. 3000/ remitted into any Government Treasury or Central Co-operative Bank in this District (to the credit of Kistna District Board Deposits) as earnest deposit and they should also be prepared to furnish a further security of Rs. 2,000/ and to execute necessary agreement before actual commencement of the work.

The acceptance of the tender rests with the Special Officer, District Board, Kistna who may or may not accept the lowest Tender without assigning any reason for so doing. Tenders should reach the undersigned before 15th September 1928.

(Sd.) S. VAIDYANATHAN.
District Board Engineer,
Kistna.
District Board Engineer's Office }
Kistna, Chilakalapudy, }
25th July 1928.

The Intermediate Guide by M. Ramamurti, M.A., (To be published in 6 Vols: three vols. now ready).

Contains exhaustive Essays and annotations on all the English Texts prescribed for the Intermediate Examination 1929) of the Andhra University. Price Rs. 3/ for all the 6 vols. Write at once to.

M. Sri Ramamurti, M.A.,
M. R. College, Vizianagaram.

ఆంధ్ర దేశ స్థానిక సంఘములసభ

అధ్యక్షుడు సాత్వోగారి నిర్ణయము.

ప్రతినిధులు లేచిపోవుట

(ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

గుంటూరు, జూలై 30:—స్థానిక సంఘములు మునిసిపాలిటీ సభ యొక్క పనుల నిర్ణయ సభాసమావేశము నిన్ను సాయంకాలము సర్ ఎ. పి. వత్సోగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. నైపుత మిషను కలెక్టరు సానిక సంఘము లెట్లు ప్రవర్తించులెను అను విషయమున గగ్గి విన్నవి. స్థానిక సంఘములు నైపుత కమిషను బహిష్కరింప బడిన అని ఎ. పి. వ. ఎ. వ. నరసింహారావుగారు ఆస్వా స ఘు స తి పున తీర్మానమును ప్రతిపాదించ దలచిరి.

మందుగ సభవారి అభిప్రాయము నైపుతమెన్ని అధ్యక్షుడు నూచించెను. చాలమంది తీర్మానమునకు అనుకూలముగ మాట్లాడిరి. ఒకరిద్దరు మాత్రము ప్రతిపాదముగ నూచించిరి అతల ఫర్ సాత్వోగారు తీర్మానము అప్రత్యక్షము ను నిర్ణయించుచు, తనకు కార్యదర్శి పంపిన ఆహ్వానమునందు, సభ రణపట్టుకు ముఖ్యముగ చర్చించబడునని వ్రాసెననియు, నైపుత కమిషనుగూర్చి యేమియు నూచింపబడలేదనియు చెల్పిరి. ఈ నిర్ణయమునకు ప్రతినిధులలో వలుపురు కిడుకజేంది, తమ నిరసనము చెల్పుచు, బి. వెంకటరత్నంగారు ఎం. ఎల్. సి. మొ తిరువలరావుగారు, ఎ. వెంకటరామయ్య గారు, పాణకా పట్టాభిరామయ్యగారు సభను వీడిపోయిరి. నరసింహారావుగారు మాడ ఆహ్వానసంఘముకేరపున వెడలిపోయిరి. (కంటి ఆపంపుర్తి.)

బహిరంగసభ-సైమనుకమిషను తీర్మానము

(ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

గుంటూరు, జూలై 30:—గుంటూరులో జరుగుచున్న వివిధసభలకు వచ్చిన ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులు వాయకుల రాకను పట్వరియోగవరముకొనుటకై గుంటూరుపాతలు ఎ. రంగరాధ మదల్యాగారి అధ్యక్షతన హిందూ మోసూలునకు యెరుకగనున్న మైదానములో నిన్ను. సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిపిరి. నైపుత బహిష్కారముగూర్చి కొందరు కావనసభ్యుల చర్యలను ఖండించుచు గంభీరపద్యాసము లొసంగబడెను. గాల్ వి. రామచాళు పంతులుగారు, బి. చెరకువాడ వాయుడుగారు, మొసలకంటి తిరువలరావుగారు, యమిన పూర్ణలిలకమ్మగారు మున్నగువారు హాజరయ్యిరి. సభలో చాల ఉత్సాహము ప్రబలియుండెను. చివర కీ దినవతీర్మానము సభలో ఆమోదించబడెను:—

తీర్మానము

కావనసభ్యుల నిరసించుట

“నైపుత సంఘమునకు సహకారము జేయదలచుచున్న ఆంధ్ర కావనసభ్యుల చర్యను ఖండించుచు, ఇకముందు ఉప సంఘ నియామక విషయమున ప్రతిపాదముగ వోటుజేయవలెనని వారి కోరుచు వివిధ ఆంధ్రదేశ సభలకు వచ్చియున్న ప్రేక్షకులను ప్రతినిధులను గుంటూరుపాతలును గూడియున్న యీ సభివారు తీర్మానించుచున్నారు. ఉపసంఘమునకు అనుకూలముగ తీర్మానించువారు నిజ మగు ప్రజాప్రతినిధులు కానేరరు.

నోటీసు

“హిందూ” పత్రికలో జూన్ నెల 30 జూలై 2 వ తేదీన వి. సుబ్రహ్మణ్యం శెట్టిగారు ప్రచురించిన నోటీసు ననుసరించి 103 గిడ్డంగివీధి, జి. టి. మద్రాసు, 91 సాల్ మాసివీధి, మధురలో ఎలెక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగ్ వ్యాపారముచేయుచున్న సుబ్రహ్మణ్యం అండు కంపెనీకి 26-4-1928 తేదీ నుండి నేను సోల్ ప్రాప్రయిట రయితినిని యిందు మూలముగ తెలియ జేయడమైనది.

మద్రాసు } సి. గురవయ్య శెట్టి.
28-7-28 }

డా॥ సి. వి. రామన్ గారు

బెజవాడలో రెండునెలల పాటు

డా॥ సి. వి. రామన్ గారికి బెజవాడలో యీ నెల 26

తేదీనాడు... బెజవాడలో రెండు నెలల పాటు... డా॥ సి. వి. రామన్ గారు బెజవాడలో యీ నెల 26 తేదీనాడు...

రామన్ గారు 'రామన్' శక్తి అని పిలువబడు 'నూతన యేను' నిదర్శనముగా జూపించుచు ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

(బకవిలేఖరి.)

బాలవిత్తంతువు ద్వీపాంతరవాస శిక్ష

ఒక బాలవిత్తంతువు పిశాచుడేమునా ఉండినపుడు

ఒక బిడ్డను కనెనియు, కాట్ పాడి దగ్గరకుండు కన బిడ్డను... బాలవిత్తంతువు పిశాచుడేమునా ఉండినపుడు...

సంఘములో క్రమబద్ధ క్రూర ఆచార వ్యవహారములకై

ఆ బాలవిత్తంతువు తొమ్మిది నెలలు మోసకనిన బిడ్డను కొలువొ... బాలవిత్తంతువు తొమ్మిది నెలలు మోసకనిన బిడ్డను...

వెల్లూల శ్రీమకృష్ణ శాస్త్రి.

మహమ్మదీయసభ్యుల సంధిప్రయత్నములు

పూనా, జూలై 28:—ఇప్పుడు పరిస్థితులు కొంతమారి... మహమ్మదీయసభ్యుల సంధిప్రయత్నములు...

(ఫీ. నె)

కడచిన 50 సంవత్సరముల

క్రిందట నుంచి

ప్రపంచమందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొరకు.

చాంబర్లైన్ కాఫ్ రెమిడి

నే యుపయోగించుచున్నాను. గొంతులోని, చక్క-లి... చాంబర్లైన్ కాఫ్ రెమిడి...

సంతోషముగా నేవించవచ్చును. విషపూరితమయిన... చాంబర్లైన్ కాఫ్ రెమిడి...

చాంబర్లైన్ దగ్గు నివారిణి

ప్రపంచమందంతటను చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతినిందిన... చాంబర్లైన్ దగ్గు నివారిణి...

CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A. 8919 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

ఉచితము ఉచితము. ఉచితము.

కోటిశ్శులు కందు. క్రమియేడు శేషశేలత్రజ లక్షాధి... ఉచితము ఉచితము. ఉచితము.

1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు రిపోర్టు

ఈవత్సరము మొత్తము వ్యాపారాధికృతయొక్క సత్య... 1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు రిపోర్టు...

తగిన సలహా బొందుటకు తొందరపడుడు. పుస్తకము... 1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు రిపోర్టు...

ప్రకాశకులు:—కమర్షి యల ఫోర్మార్కెట్ రిపోర్టు 1928... 1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు రిపోర్టు...

ఇంగ్లాండునందును ప్రాగ్దేశములందును నష్టదారులు... 1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు రిపోర్టు...

—స్పెషల్ కాంటెంట్ కంపెనీ, తపాలపెట్టె నెం. 2056. బొంబాయి (యండియా)

స్వయం శిక్షా సంస్కృత గ్రంథములు! నగమధరలు

81-12-28 వరకే. న. స్వామినాథకృష్ణ కృతము తెలు... స్వయం శిక్షా సంస్కృత గ్రంథములు! నగమధరలు...

అసలుధరలు:—శబ్దరూపావళి 0-5-0; నీతికథా సప్తతి... స్వయం శిక్షా సంస్కృత గ్రంథములు! నగమధరలు...

అద్రెసు:—N. S. నీలకంఠం C/o N. S. నరసింహం... స్వయం శిక్షా సంస్కృత గ్రంథములు! నగమధరలు...

ప్రకటన

శ్రీమత్కైలస్ రాజగారు పమస్తాయశ్చేదావధములను... ప్రకటన...

ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(30-7-28)

సీమజువులి దినుసులు

ఇరువది గజముల సీన్ ధరలు... మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

40 నెంబరు సీమ (5 పా కట్టలు)—బూక్రీ దు 6-14-0... మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

60 సీమ (5 పానలకట్టలు)—అడకతైర 14-8-0... మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

ఇత్తడికేసులు—(డిల్ కేస్) రు 228. మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

డిల్ (క్రూసాయర్) రు 224. మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

రాగిరేకు రు 268. మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

సీమెంట్ సీపా వెల్:— మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

గిల్ గో-హేమ్ ("చెయ్యి") రు 11-0, మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

జర్మన్ నెమటి 12-4-0 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

చక్కెర మూటయొక్క ధర— మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

బావా "కెడి" రు 26-13-0 పెప్టం, అల్లోబరు 28-8-0 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

వేరుసెనగ నూనె మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

"ఇంగ్లీషు బాడవధరలు" నూనె రు 120 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

అముదము మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

(సిల్ కెడినర్) రు 108 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

అవుతోలు (7 టు 7½) "అవ్ కంట్రిన్" రు 1-6-0, 1-6-9 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

" (8 టు 8½) " రు 1-5-0 టు 1-5-6 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

" (తేలిక) " రు 1-8-6 టు 1-9-0 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

" (8½ టు 9) బెంగళూర్ రు 1-5-6 టు 1-6-0 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

" (7 టు 7½) " రు 1-6-3 టు 1-7-0 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

" (తేలిక) " రు 1-8-6 టు 1-9-8 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

" (8 టు 8½) బెజవాడ రు 1-5-3 టు 1-5-9 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

" (8½ టు 9) " రు 1-6-6 టు 1-7-6 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

" (7 టు 7½) విజయనగరము రు 1-6-9 టు 1-7-0 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

" (6½ టు 6½) " రు 1-7-8 టు 1-7-7 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

" (7 టు 7½) వీలూరు రు 1-7-0 రు 1-7-8 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

గేదెతోలు రు 0-15-0 టు 0-15-6 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

గేదెమాడతోలు రు 1-7-6 టు 1-8-6 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

అవుమాడతోలు రు 1-14-6 టు 2-1-0 మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు...

Advertisement for malaria and fever medicine with text in Telugu and English, including 'MALARIAL FEVERS' and 'ANDOPHELES MALARIALIS'.

ది ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సర్వేయింగ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు

గమనించదగ్గ ముఖ్య విషయములు

- (1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 29182-0-4 నికరాబాయము (Surplus) ఇది చాల అధికము.
  - (2) 1927 సంవత్సరములో మరణము వల్లగాని, మరణమువల్ల గాని క్లయియర్ చేయబడిన కుటుంబము.
  - (3) ఖర్చులు పీసీసీయము అవాయములో మొదటి సంవత్సరము 100-కి 82% రెండవ సంవత్సరము 50% ఇది మితవ్యము మనకు కాబట్టి.
- "భీమాకంపెనీలు మొదటి సంవత్సరము నికరాబాయమును (Surplus) కనుపరచుట అధిక ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్వేయింగ్ కంపెనీని చాల అట్టిది మొదటి సంవత్సరములోనే చూప గలుగుట ప్రశంసనీయము" (స్టేట్స్ మన్ పత్రిక.)
- పలుకుబడి గల ఏజెంట్లు జీతము మీదను, కమిషన్ మీదను కావలెను.

య. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

విషాచి నివారిణి ఆమోఘమైగ

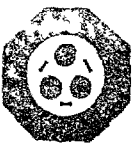
కలరా మందు

గత యిరవది సంవత్సరములనుండియు అనేక ప్రాంతాలను కాపాడి ఖ్యాతినిపించినది దీనిని ప్రయోగముల యందు సయితము వెంటనుంచుకొనుట అవసరము. వీటిని సహాయము ప్రశస్తతము వెల తగ్గించినాము

వెల బుడ్డి 1 కి రు 1-2-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదవలయము, బెజవాడ,

విశాఖపట్నం, నరమల లలహము

1228

విశాఖపట్నం

Deschiens' syrup

విశాఖపట్నం

ఇది, ఆరోగ్యము, బలము, నిద్రాంతరము, 30,000 వైద్యులచేతనున్నది కాదు దెప్పిచ్చి కాదు

అమెరికాను, కమిషన్లు ఎక్కడను చక్కము

To be had of all Chemists (Wholesale C. T. HARI & Co., 174 Broadway Madras)

ప్రతి గృహమునందు ఆత్యవశ్యకముగా నుండవలసినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా లోకామయవార కస్తూరి మాత్రలను

Regd

Trade Mark

తెప్పించి, ఒకదాని వాదిన మీద మిక్కిలి తృప్తిచెందెదరని మా నిశ్చయభిప్రాయము. ప్రతిదినము అడుగకలే మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము.

504, వా 801

ఇది మేలైనకస్తూరి, ముక్కుమపువ్వు, అపూర్వమైన పిష్టము మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తూరి కమగారితో రుచి చేయబడినది. తంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. కలరా, కీకలము, అక్షిణము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు వడిగెను, ప్రక్కల తీర్చు, అగ్నిమాంద్యము, మదబద్ధము చుట్టినత మొదలగువాటికి ప్రయోగమువలె వనిచేయును. స్త్రీలు వసిపిల్లలను మనలినారు మొదలగువారికి అమృతసహజము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప పరప్రసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-4-0 పొట్టు ఖర్చు ఖర్చు 0-4-0 జి. పొట్టు ఖర్చుతో 6 పహి రు. 1-8-0, 12 కి రు. 2-18-0, 25 కి రు. 5-8-0

భిక్షురత్న పాశ్యపు వెంకటాచల వండితులు, పొత్తెరురు.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్య శాల, మైసూరు

మైసూరు అగ్రికల్చరల్ డైరీఫారమ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

బంతుజాలము నష్టపరిహారమునిచ్చు సంఘము.

హెడ్ అఫీసు:—బెంగళూరు సిటీ.

సాపేకం 1924

వ్యవసాయదారులకు వరువుల వ్యవసాయములకు మిగుల లాభకరమైనది. ముఖ్యపదార్థములు

జంతువుల రిజిస్ట్రేషన్ ప్రమియం కడుతక్కువ.

పట్టి ఫీజులుచూడలకు, తినునాణ్యముల పొందక పూర్వము వాయిదాలపద్ధతి మీద చెల్లించునట్లుగా అప్పులు యివ్వబడును.

పట్టి ఫీజులు నాన్ ఫర్ పీటబుల్ నాక్యును వెంటనే చెల్లించబడును.

ఆర్డర్లు జింగు యివ్వవచ్చును, నూపర్ వైబర్లు, సబ్సిడెంట్లు లేనిచోట్ల సబ్సిడెంట్లు.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనునం చంతులను కావలెను.

వివరములకు

మేనేజింగు డైరెక్టరు, ది మైసూరు అగ్రికల్చరల్,

డైరీఫారమ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బనవనగడి, బెంగళూరు సిటీ.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంధకర్త:—మొక్కపాటి రామమూర్తి నాథ)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు

నిరుత్సాహికోలైందు ఖదర్ వైటు కాగితములు

పొట్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

అధికృతికాకారాలయము, 7, లంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

ధర రు 2 8

పొట్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

కోర్టుస్క్రిములక్రింది బ్రష్టులు

ప్రస్తుత దేవస్థానపు అప్రస్తుతమును కొన్ని దేవాలయములకు కోర్టులు, శిల్పి కోర్టు 92 వ స్క్రీన్ ప్రకారము బ్రష్టులను నియమించి, వానిమేనేజిమెంటును, మై తనకధానముల శివరవి డిక్రీలు చేసియున్నది. (బ్రష్టులను తీసివేయటము, యే ర్వుకయటము, గ్రామస్థులు పిట్టెనులుపెట్టుకొని దేవస్థానపు పరిపాలనలో ఆప్రస్తుతము బయటపెట్ట సమస్యలను వేర్వేరుచేయుచు, లెఖ్యులనుచూచుకొనుట వానినిపయరించుట అడిటుచేయుట మొదలగువానికి సాంకేతిక కమిషన్ కలగజేయుచును, యీస్క్రిములు ముఖ్యముగా యేర్పడినవి ఈ స్క్రిము డిక్రీలనుబట్టి దేవాలయములలో సంబంధము కలవాల్సిన అమల జనువు కొని తగినపరిహారములన్నియు పొందుచుండెడువాడు. కాని యిటీవల పిట్టెనులమీదనే యావత్తులపొందులను పొందవచ్చుననే స్క్రిముతోనికాబట్టి అతివాస్తవికము కలిగినదనిన్ని స్క్రిములతో చూర్చుచుచేయలెనన్నను బ్రష్టులను తీసివేయట మొదలగు శిల్పి కోర్టు 92 వ స్క్రీన్ లో నున్న పరిహారముల నీయవలెనన్నను ప్రత్యేకముగా చావా తెచ్చుకొనవలసినదేకాని పిట్టెనులు తనకిరావని ప్రాకారములలో తీర్చుకొనిరి (51 మి డ్రాసు 31 వ పేజి, 27 లా పేజి 32 వ పేజి, కాని స్క్రిములలోని యితరకాబాలనుబట్టి దేవాలయపరిపాలన జరగవచ్చునట్లు, ఆస్తిని నిూనబ్రష్టులకు స్వాధీనపరచుట వెనకటి బ్రష్టులను దేవస్థానమునకు రావలసినసామగ్రి రాబట్టుట బ్రష్టుచేత దేవాలయకార్యములన్నియు జరిగించుట మొదలగునవి యన్నియు, స్క్రిము డిక్రీలములతో జరిగించవచ్చునట్లు.

దేవస్థానపు అప్రస్తుత, శిల్పి కోర్టు 92 వ స్క్రీన్ ను రద్దు పరచినపుడు గ్రామస్థులు బోర్డువారానేతప్ప కోర్టుబ్రష్టులను తొలగించబారు. పదరాత్తుకోని 57 వ స్క్రీన్ ప్రకారము కోర్టువారిస్క్రిమును చూర్చవలెనన్నను, రద్దుపరచవలెనన్నను, బోర్డువారు కోర్టులో చావావేయవలెను. బ్రష్టుగాని, దేవాలయముందు బాధ్యత వహించినవారగాని బట్టిచావా వేయవచ్చునగాని దీనికిబోర్డువారిసాంక్షుకులందడలె, అక్రమలేచాయననం గ తి ఆప్రస్తుత స్క్రీన్ పరచలేదు శిల్పి కోర్టు 92 వ స్క్రీన్ ను రద్దు పరచినపుడు, బోర్డువారి సాంక్షుకనను లెకండ స్క్రిమును చూర్చించుట చావాచేయుట ప్రాథమిక న్యాయసూత్రమునకే భంగము వాటిల్లనట్లు చేయును

స్క్రిములను బట్టి కోర్టులు వేయకగిరి అర్హుల కొన్నిటి మీద అప్పీలుంపవచ్చును కొన్నిటిమీద లేకపోవచ్చును. వీనిలో యెట్టి న్యాయాధికారముతో సంబంధించునది, యెట్టిది కార్య నిర్వహణాధికారముతో సంబంధించునది యనుప్రశ్న యింకను స్పష్టముగా బయటపడినది బయటపడినది చూచునట్లు మనచేత ప్రాకారములతో భేదాభిప్రాయములున్నవి. దీని నటుండనిచ్చినన, యింకముందు మన రాజధానిలోని కోర్టులు తమ స్క్రిములలోని క్లాబులనుబట్టి అమలు జరిగించవచ్చునా? లేక యీవిషయములన్నియు బోర్డువారికే వచ్చువేయవలయునా? మనకోర్టులు, యీదేవాలయ పరిపాలనలో, కార్య నిర్వహణాధికారమును పైన వేసికొనవలసినదెడల, వీరు బ్రష్టులెక్కలను అడిటుచేయనవసరమేమి? బ్రష్టులు వీరి సలహాల నడుగుట కవసరమేమి? గ్రామస్థులు, బ్రష్టుల పరిపాలనలోని శాసనములను వీరికి విశేషించినపుడు, వీరు బోక్సమేల కలగజేసికొనవలెన? ఒకసారి శిల్పి కోర్టు 92 వ స్క్రీన్ ప్రకారము పైనడిక్రీ యేర్పడినపుడు, అస్కేనుతోని పరిహారము లేమియు, తిరిగి యిచ్చించుట గాని చూర్చుట గాని కోర్టులకు లేనివత్తునున ప్రత్యేకముగ నూతన న్యాయములు వేసికొనవలసి యున్నదని ప్రాకారముల తీర్పుడేగా, మనకోర్టులు తమ బ్రష్టులను తీసివేయకూడదు, బ్రష్టులనుబట్టి బట్టలు, దేవాలయ విభాగముతో సంబంధించినవి గనుక, వాని నిబంధముగ ఖర్చుపెట్టవలెనని యొత్తపు తీరుకూడదు. కోర్టు బ్రష్టు, తనయివ్వము వచ్చినట్లు దేవాలయము ఖర్చు పెట్టినపుడు, యీకోర్టులు, గ్రామస్థుల చావాలుకు యెదురు చూచుచుండ వలసినదేగాని, మరేమియు చూచరాదు.

ఇక బోర్డువారి యధికారములను విచారించున. ఈ కోర్టుల బ్రష్టులమీద 52, 53 స్క్రీన్ క్రింద చర్చ తీసికొనటము, స్క్రిములనుబట్టివచ్చునట్లు బోర్డు స్క్రిములక్రింద గౌరవార్థము స్వార్థ త్యాగముతో పనిచేయుచున్న బ్రష్టులకు, కోర్టువారు, బోర్డువారును యివ్వవలసినట్లుండును ఈ బ్రష్టులమీద బోర్డువారు తమ అప్రస్తుతము యధికారము చెలాయించవలసి కొన్నయెడల, వారు బోర్డులతోనా స్క్రిమును చూర్చించుకొ